Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 727-5250

РІК LXXXVI. Ч. 242. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 24-го ЖОВТНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 24, 1979 No. 242. VOL. LXXXVI.

ОДВУ ВРОЧИСТО ВІДЗНАЧИЛА 50-РІЧЧЯ СВОГО ІСНУВАННЯ

Ню Йорк (в. д.). — У суботу, 20-го жовтня ц. р., понад 300 осіб взяло участь у Ювілейному Бенкеті для відзначення 50-річчя існування Організації Державного Відродження України (ОДВУ), який відбувся в готелі Шератон в Ню Йорку.

Організація Державного Відродження України була заснована в 1929 році й стала однією з найбільш активних українських суспільно-політичних організацій в Північній Америці. Вона постала за ініціятивою полк. Євгена Коновальця на ідеологічних основах УВО та ОУН. Перед Другою світовою війною, за стараннями ОДВУ, українську громаду в Америці відвідали такі визначні українські націоналістичні діячі: ген. Микола Капустянський, ген. Віктор Курмановнч, полк. Роман Сушко, Омелян Сеник-Грибівський Ярослав Барановський, сот. М. Клименко і поет Олег Кандиба-Ольжич.

Бенкет, попереджений коктейлем, відкрив д-р Богдан Шебунчак, голова Ювілейного Комітету, який коротко з'ясував значення цієї річниці, як теж накреслив історію та діяльність ОДВУ, цитуючи з писань полк. Андрія Мельника про заслуги та осяги ОДВУ. Він теж представив проф. д-р Михайла С.Папа, директора Інституту Східньоевропейських і Совєтських Справ у Джон Каролл університеті в Клівленді, Огайо, який на цьому Бенкеті був тостмайстром.

Програма Бенкету

Програму Ювілейного Бенкету відкрив молитвою Владика Василь Лостен із Стемфордської Української Католицької Церкви, який теж виголосив коротке слово про значення ОДВУ та її діяльність в Америці (текст слова видрукований в іншому місці в цьому числі „Свободи").

Відтак солістка меццо-сопрано Рената Бабак, колишня солістка Львівської опери та „Большого" театру в Москві, відспівала арію з „Богдана Хмельницького" та ряд інших пісень при фортепіяновому супроводі Томи Гринькова.

Головним промовцем на врочистому Бенкеті був проф. д-р Петро Стерчо, визначний член ОДВУ та голова Відділу УККА у Філядельфії. Він змалював політичне положення в Україні після Першої світової війни. Постання УВО та ОУН було не тільки продовженням визвольної та збройної боротьби за українську державність, але також противагою до совєтофільських тенденцій серед деяких українських кіл.

ОДВУ відіграла важливу ролю між двома світовими війнами, а головно в 1930-их роках, як організаційне та фінансове запілля УВО-ОУН. У 1938-1939 рр. ОДВУ разом з „Об'єднанням", відіграла чільну ролю під час проголошення самостійности Карпатської України, бо крім політично-пропагандивної праці, ОДВУ, Український Золотий Хрест та МУН (Молоді Української Націоналісти) вели також широку допомогову акцію для Карпатської України, висилаючи гроші, одяг, вантажні авта, ліки тощо. Він згадав таких українських діячів з того часу, як проф. О. Грановський, Володимир і Павлина Різники, д-р Володимир Душник, як теж інших з-поза ОДВУ, наприклад, д-р Л. Мишуга, М. О.Гайворонський, д-р В. Галан та інші.

Проф. Стерчо описав напади на ОДВУ з боку комуністів та комунізуючих груп в Америці, які старалися очорнити ОДВУ як нібито „профашистську" організацію. Але ОДВУ видержала всі ці напади та далі провадила корисну патріотичну роботу, між іншими, була

(Закінчення на стор. 5)

Ґ. СКУПИНСЬКИЙ, КОЛИШНІЙ КЕРІВНИК АНСАМБЛЮ „СМЕРІЧКА" ТА „ЧЕРВОНА РУТА" РОЗПОВІДАЄ ПРО НОВИЙ ЕТАП МУЗИКИ В УКРАЇНІ

Джерзі Сіті, Н. Дж. (Л. К.). — У четвер, 11-го жовтня ц. р., тут до приміщень Головної Канцелярії УНСоюзу та В-ва „Свобода" загостив п. Гама Скупинський, молодий композитор, співак, музикант з Буковини та колишній музичний керівник двох оркестрально-вокальних ансамблів „Смерічка" та „Червона Рута", які постали в Україні та зараховуються до творців української своєрідної та унікальної модерної музики, до великої міри основаної на народних мотивах, а то й виконаної на оригінальних народних текстах — незвичайно популярної поміж молоддю в Україні.

Гама Скупинський

Композитор привіз із собою світлини, пояснивши, що вони зроблені під час концертових турне ансамблів по Україні. Дальше інформуючи, Ґ. Скупинський сказав, що у 1970 році у Вижниці, одному із сьогоднішніх центрів української культури, створився аматорський колектив, співосновником якого був саме він. Виграваши на державному конкурсі премію за свої пісні та музику, цей колектив запрошено до Чернівецької філармонії створити музичний ансамбль, який тоді і названо „Смерічка".

Розповідаючи про себе, Ґ. Скупинський сказав, що на протязі 5-ох років він закінчив у Казані музичну консерваторію і почав займатися випацюванням української народної „рок" музики. Довідавшись про його відповідне знання, його запрошено допомогти створити ансамбль „Смерічка" і він не тільки став його співкерівником, але й пізніше і керівником, у той час коли залишив цей ансамбль його перший музичний керівник Л. Дутківський, також відомий музичний композитор, який після летунської катастрофи перейшов працювати на телебачення. Ґ. Скупинський рівнож диригував духовою оркестрою, як теж ансамблем „Червона Рута", солісткою якого була Софія Ротару, незвичайно популярна співачка поміж українським народом. „Соня, — сказав композитор, — часто перебуває в Ялті, тому, що мусить відпочити, співаючи кожну пісню з великим емоційним переживанням". Виступивши на одному концерті в Москві вона співала

(Закінчення на стор. 5)

ПРЕМ'ЄР ТЕЧЕР ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПРО НЕБЕЗПЕКУ З БОКУ СССР

Блекпул, Англія. — Промовляючи до 5,000 членів Консервативної партії, британський прем'єр-міністер Марґарет Течер заявила, що зростаюча потуга Совєтського Союзу є найбільшою „небезпекою для свободи" та для західніх союзників від часу закінчення Другої світової війни.

„Ми та наші союзники є рішені прикласти всіх зусиль для привернення рівноваги... Небезпека для свободи під сучасну пору є більшою, як будь-коли від 1945 року. Ця загроза з боку СССР є дійсною та постійно зростає. В останніх кількох роках совєти випередили нас в багатьох ділянках. Зростаюча кількість совєтських атомових ракет спрямована на Західню Европу. Ми та наші союзники скоро мусітимемо рішати про модернізацію нашої зброї і можемо сподіватися, що совєти почнуть сильну кампанію для ліквідації нашої проти-акції".

Вона пригадала, що західні союзники мусять „приглянутися ближче" до останньої пропозиції Леоніда Брежнєва про взаємне зменшення узброєння, щоб переконатися, чи ця пропозиція є „щирою", чи може тільки для збаламучення Заходу.

Велика частина її промови була присвячена економічним проблемам, наприклад, страйкам, інфляції, високим податкам та низькій промисловій продукції.

Звертаючися до робітничих спілок, які вже плянують ряд страйків, прем'єр Течер сказала:

„Я прирікаю їм, що ми будемо далі переговорювати з ними та будемо слухати їхніх жалів, але тільки під умовою, що ми всі розуміємо, що загальна політика країни є виключною відповідальністю уряду та парляменту. В заміну, я звертаюся до кожного чоловіка й жінки, яких можуть покликати до підривної акції цієї зими, щоб думали про свої родини та своїх дітей".

Папа відбуде наради з кардиналами

Рим, Італія. — Пресове агентство Ройтера інформує, що Папа Іван Павло II скликав на початок листопада Колеґію Кардиналів на спеціяльну нараду, яка відбудеться у Ватикані від 5-8-го листопада ц. р. Рішення Папи відбути такі наради з Колеґією Кардиналів, які звичайно збираються тільки у Ватикані для вибору нового Папи, чи затвердження нових кардиналів, дехто з аналітиків і знавців справ Церкви пояснює тим, що Папа змагає до більшої демократичности в управлінні Церквою.

Отець Ромео Панчіролі, речник Ватикану, заявив, що Колеґія Кардиналів переглядає важливіші справи Церкви, бо, — як каже Папа, — кардинали мусять брати більш активну участь у керівництві Церквою і бути співвідповідальними з папою за пастирські справи.

Під час своєї поїздки до Ірляндії і З'єднаних Стейтів Америки Папа Іван Павло II порушив багато справ і зайняв тверде становище до таких проблем Церкви, як наприклад, штучне контролювання народин, розводи, аборти, целібат, висвячення жінок на священиків тощо. Знавці церковних справ кажуть, що ледве чи хтось із кардиналів оспорюватиме це становище Папи, але деякі справи можуть бути темою обговорення.

Сінявський обвинувачує своїх земляків-росіян в антисемітизмі

Париж, Франція. — Престижевий журнал в ЗСА „Нюзвік" у числі з 8-го жовтня ц. р. інформує, що журнал „Синтаксіс", видаваний в Парижі екзильним російським письменником-інтелектуалістом Андреєм Сінявським, мабуть перестане виходити, бо Сінявський закинув своїм землякам тобто росіянам, антисемітизм.

Сінявський, який не є жидом, відсидів 5 років у совєтському концтабορі, а тепер перебуває на Заході і є професором російської літератури в Сорбонні в Парижі. Він написав цілу серію статтей, в яких вказував на зріст антисемітизму серед російських інтелектуалістів — тут на Заході і в Совєтському Союзі. „Жидів вважають навіть інтелектуалісти, як шпигунів Заходу і чужим елементом в російській спільноті", — заявив Синявський кореспондентові „Нюзвік" під час своїх недавніх відвідин ЗСА.. Він думає, що деякі російські інтелектуалісти є до певної міри заздрісні, бо жиди можуть порівняльно легше одержати дозвіл на еміґрацію із Совєтського Союзу.

Натомість члени інших національностей, в тому числі росіяни, такої можливости не мають.

Сінявський, який фінансує журнал „Синтаксис" із власної кишені, має ще фонди на два чергові числа, а інші джерела, включно з дисидентами, погрожують відтягненням своєї підтримки у відплату за його твердження про антисемітизм серед росіян.

У Чікаґо відбудеться сумівський концерт

Чікаґо, (л. пак). — Українське Чікаґо нетерпеливо очікує на Ювілейний Концерт мистецьких ансамблів Осередку СУМ-А, ім. М. Павлушкова, з нагоди 30-річного існування Осередку.

У багатій та новій програмі концерту візьмуть участь: юнацький хор „Ватра", під диригентурою мгр Оксани Ференс, (фортепіяновий супровід Константина Яремчука); духова оркестра, під мистецьким керівництвом маестра Семена Яхнеса; театральний ансамбль „Тяжко на еміґрації", під мистецьким керівництвом — голови Осередку, Мирона Куляса; танцювальний ансамбль „СУМ-Україна", та учні „Школи Українського Народного Балету", під керівництвом хореографа Євгена Літвінова та дівочий ансамбль пісні „Червона Рута", під керівництвом мгр Марійки Гаврилюк.

Молоді мистецькі таланти дружньо привітають усіх на концерті з нагоди 30-літньої „юности" своєї Організації, що відбудеться в суботу, 27-го жовтня, ц. р., в залі школи „Лейн - технікал" при розгузі вулиць Вестерн і Еддісон. Початок о год. 7-ій вечора.

На другий день, у неділю, 28-го жовтня, о год. 3-ій по полудні, у власному Домі СУМ-А, відбудеться Святочний бенкет та забава з танцями.

НІМЦІ НАТИСКАЮТЬ НА ГОЛЛЯНДЦІВ ПРИЙНЯТИ АТОМОВІ РАКЕТИ

Гаґа, Голляндія. — Представники західньонімецького уряду заявили групі голляндських соціялістів, що якщо Голляндія не погодиться на розміщення американських атомових ракет середньої віддалі на голляндській території, то уряд німецького канцлера Гельмута Шмідта не зможе прийняти пропозиції НАТО щодо розміщень цих ракет в Західній Німеччині.

Ці ревеляційні інформації подані в інтерв'ю Клааса Ґ. Де Вріса, голови Комісії оборони в голляндському парляменті, становлять певну загрозу нової кризи серед західніх союзників та пониження престижу Америки, яка пропонує модернізацію зброї НАТО. Дальше зволікання з розміщенням американських ракет спричинить хаос та евентуальне послаблення держав НАТО.

Західня Німеччина погодилася прийняти американські ракети під умовою, що всі інші члени НАТО, головно ті, які не продукують атомової зброї, також погодяться на розміщення ракет.

Недавно Леонід Брежнєв, промовляючи в Східньому Берліні, висловив відкриту погрозу відносно впровадження змодернізованих ракет для збройних сил НАТО. Німці насильно намагаються, щоб голляндці погодилися уживати пропоновані ракети, бо в минулому голляндці гостро виступали проти продукування невтронної бомби, здобуваючи тим похвали з боку Москви і тому згода голляндців щодо розміщення нових атомових ракет напевно мала б додатковий вплив на інших членів НАТО.

Голляндці певні, що їхня країна мусить бути включена в групу держав із новими ракетами і що участь тільки Бельгії та Італії не задоволить німців. Уряд Гельмута Шмідта за всяку ціну хоче, щоб Голляндія була включена до числа тих держав НАТО, які годяться на модернізацію зброї; Бонн переконаний, що впровадження тих атомових ракет буде ефективною противагою до совєтських ракет СС-20, які спрямовані на важливіші центри в Західній Европі.

Українсько-Американське Товариство в Новій Англії запланувало зустріч

Ґардінер, Мейн. — Українсько-Американське Товариство в Новій Англії, Інк., інформує, що 28-го жовтня ц. р., о год. 2-ій по пол., тут у Ґардінер Спортсмен Клюбі відбудеться сходини-зустріч українців Мейну.

У програму цієї зустрічі включено декілька доповідей на тему історичних подій та в мистецькій її частині виступить танцювальна група і хор із Бостону, Масс.

Для точности подано напрямок дороги, за яким найлегше прибути до цього Клюбу: їхати по 126-ій дорозі приблизно дві милі на схід від перехрестя доріг ч.126 та Інтерстейт 95. Клюб приміщується навпроти Ґардінер Реґіональ Джуніор гай скул.

Вступ на програму цієї зустрічі — за добровільними датками.

За інформаціями просимо звертатися на такі числа телефонів: 737-2592 (В. Кромхалюк); 729-9141 (Б. Підлуський); та 582-7314 (М. Семенець).

„Вечір Літератури з України" у Філядельфії

Філядельфія, Па. — Гурток Книголюбів ім. Наталени Королевої при Окружній Управі СУА у Філядельфії влаштовує у неділю, 28-го жовтня ц. р., в год. 4-ій по полудні, в залі УСО „Тризуб", при 4932 Н Брод вулиці, „Вечір Літератури з України".

У програмі цього вечора візьмуть участь: ред. Осип Зінкевич, видавець „Смолоскипу" — доповідь; відома піяністка Таїса Богданська; Оля Гірняк, студентка сольоспіву в Джуліярді і солістка хору „Жайвороньки"; Лідія Бульба, акомпаньямент; актор Володимир Шашаровський та учні його театральної Студії — Роксоляна Чорпіта й Роман Кнігницький — рецитація. Заключне слово — Марія Харина, голова Гуртка Книголюбів.

Вечором проводитиме відома поетка Міра Гармаш. Сцену поновно оформити мистець-графік — Роман Василишин.

Організатори Вечора сподіються, що громадянство Філядельфії, а зокрема молодь візьмуть численну участь у цій імпрезі, яка духово об'єднає нас з воюючою Україною, що бореться за свободу слова й культурних надбань українського народу.

Ввесь дохід із Вечора призначено на допомогу політичним в'язням.

Із нагоди цієї імпрези буде влаштована виставка книжок В-ва „Смолоскип", що їх присутні зможуть не лише оглянути, але й закупити.

Сестри Василіянки влаштовують Добродійний Базар у Факс Чейсі

Факс Чейс, Па. — Сестри чину св. Василія Великого влаштовують їхній Перший Добродійний Базар. Він відбуватиметься в суботу і неділю, 27-го і 28-го жовтня ц. р., від 2-ої до 8-ої вечора.

Обід подаватимуть від 4-ої до 6-ої по полудні. Від 3 до 4-ої по полудні виступатимуть кльовни, в програмі гарні й різнородні подарунки для всіх і різні несподіванки.

П'ять поляків бажають залишитись у Західній Німеччині

Ґановер, Західня Німеччина. — П'ять поляків-симпатиків футболу, які повертались до Польщі через Західню Німеччину після змагань в Голляндії поміж збірними тієї країни і Польщі за чашу Европи, відбились від зорганізованої тури і звернулись до західньонімецьких властей з проханням уділити їм право азилю. Змагання закінчились вислідом 1:1.

Два поляки — 52-річний батько і його 17-річний син — зголосились у поліції міста Бад Ойнгаузен, 45 миль на захід від Ґановеру, і попросили про право азилю. Поліція відмовилась подати їхні прізвища.

Три інші втікачі зголосились в поліції в Ґановері. Їхні прізвища — 23-річний Марек Лакомскі з Варшави, і 25-річний Антоні Сувалінскі та Павел Яхальскі з Познаня.

СССР ПРОГОЛОСИВ ОБМЕЖЕНУ АМНЕСТІЮ ДЛЯ МАТЕРЕЙ І ДІТЕЙ

Москва. — У суботу, 20-го жовтня, Совєтський Союз проголосив обмежену амнестію для матерей і дітей, які перебувають у таборах праці та в інших каральних установах. Амнестію проголошено декретом, що його підписав Леонід Брежнєв в дусі „гуманности та з нагоди Міжнародного року дитини".

Амнестія входить в життя негайно, хоча не включає вона в'язнів-жінок і дітей, які засуджені за „суворі злочини". — інформують західні пресові агентства, не уточнюючи ближче категорій злочинів. Декрет був опублікований у щоденнику „Ізвєстія", офіціозі Верховної Ради СССР.

З'їзд любителів книги УССР

Київ. — У цьому місті, у жовтні, відбувся II З'їзд Добровільного товариства любителів книги УССР, заснування якого 5 років тому — „було одним з яскравих проявів турботи Комуністичної партії про дальший розквіт культури нашого народу, про всебічне задоволення духовних потреб і запитів трудящих", — інформує київська „Радянська Україна".

Це Товариство, — в дальшому повідомляє ця ж газета, — об'єднує 25 обласних, 114 міських і 569 районних відділень, 26 тисяч 227 первинних організацій, в яких згуртовується 1 мільйон 800 тисяч чоловік. Понад 11,000 підприємств, установ, навчальних закладів, кооперативних та інших організацій є колективними членами товариства. В Україні, тобто, як газета пише, — в „республіці" — є понад 600 клюбів Книголюбів.

Перелічуючи різні зайняття і активність цього товариства, поміж якими наголошується „активну" участь книголюбів, „зокрема у оглядах конкурсах по пропаганді суспільно-політичної літератури і політичного плаката, у вивченні читацького попиту на літературу", в заключенні газета пише: „Постанова ЦК КПСС " Про поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи, стала дороговказом у нашій діяльності по пропаганді книги, книжкових знань, літератури як одного з найважливіших чинників комуністичного виховання радянської людини".

Книжка про тих, „хто перебуває в липкому павутинні антикомуністичної та антирадянської пропаґанди"

Київ. — У 40-річчя „Возз'єднання Західної України із Радянською Україною" збільшився випуск різних творів „соцреалістичної" літератури — у всій Україні. Однією із циклу книг видань, в котрих розповідається про „чорний морок фашистської окупації" є книга „На світанку нового життя", авторства Віталія Виноградського, яка вийшла з Київського Видавництва „Радянський письменник". У цьому „шедеврі", — як інформує київський журнал „Україна", — автор описує часи „дикого розгулу націоналістичних банд, а також про „запеклу класову боротьбу трудящих областей України проти націоналістичних банд".

До „позитивних" героїв твору належать... начальник Роґатинського районного відділу МДБ майор Журба, майори Житняк та Жерденко, начальник обласного відділу МДБ полковник Шевченко, начальник політвідділу МТС Щербина та інші особи „особливого звання" — „хоробрі та герої".

Ясно, що в противагу до „позитивних типів" є ще і неґативні, а це особи з „хижого оунівського підпілля: „Зенон", „Вій", „Бурьовий", „Сокира", „Дир", „Жук", „Бандура", „Томко" та спочатку й Василь Кичера, головний герой повісти, який спочатку працює в оунівському підпіллі, але потім він „знаходить єдино правильний шлях", бо приківці „кається" повертається до своїх батьків „з чистою совістю громадянина Країни Рад".

Василь Микитась, рецензент цієї повісти пише, що постанова ЦК КПСС, між іншим, закликає до „непримиренности до будь-яких проявів націоналізму, а саме повість В. Виноградського „І настав світанок" — переконливо викриває злочинну діяльність апологетів українського буржуазного націоналізму".

В. Микитась теж вважає, що твір В. Виноградського „з великою користю прочитають як радянські, так і зарубіжні україномовні читачі, особливо ті, хто ще перебуває в липкому павутинні антикомуністичної та антирадянської буржуазнонаціоналістичної пропаганди".

Медальоманія перенеслася і на Східню Німеччину

Берлін. — Київська газета „Радянська Україна" на підставі інформації совєтської пресової агенції ТАСС повідомляє, що 5-го жовтня з нагоди 30-річчя створення Німецької Демократичної Республіки, поміж високо шарженими урядовців обох держав, тобто НДР і СССР, прийшло до „вимінни" медалями, що вказує на це, що дуже швидко, вслід за СССР... медальоманія перенеслась і на Східню Німеччину.

Газета подає, що за дорученням Президії Державної Ради НДР, член Політбюро ЦК П. Фернер вручив генеральному секретареві ЦК КПСС та голові Президії Верховної Ради СССР Леонідові І. Брежнєву, найвищі нагороди республіки — золоту зірку Героя НДР та орден Карла Маркса, при цьому відзначено також „па м'ятними" медалями 9-ох інших присутніх „соратників" СССР.

Л. Брежнєв теж із свого боку вручив членові Політбюро, голові Ради Міністрів НДР В. Штофові орден „Жовтневої Революції". При цьому, ясна річ, прийшло з обох сторін до різних подяк, поздоровлень і побажань та запевнень, зокрема від В. Штофа, який сказав, що цей орден „Жовтневої Революції" буде — „стимулом у дальшій діяльності під керівництвом наших марксистсько-ленінських партій на шляху, який визначено Договором про дружбу, співробітництво і взаємну допомогу між НДР та СРСР".

Цього ж дня, — інформує в дальшому „Радянська Україна", — в Берліні підписано „Програму спеціялізації і кооперування виробництва між СРСР і НДР до 1990 року". При цьому газета коментує цю подію, як — „важливий етап поглиблення економічного співробітництва між СРСР і НДР".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Дж. Картер і Е. Кеннеді

Хоч ані Джіммі Картер, ані сенатор Едвард Кеннеді формально і офіційно ще не проголосили свої кандидатури у президентських виборах, які відбудуться за рік, проте обидва насправді повели вже передвиборчу кампанію. Президент Картер опинився в незручній ситуації, коли всі опити, що їх переводили професійні агенства чи окремі газети виявили, що сенатор Кеннеді втішається куди більшою популярністю в американському суспільстві, як президент Картер. Критики президента Картера закидають йому, що він хиткий у своїх постановах і не має потрібних справжньому лідерові особистих прикмет. Сам Президент легковажно поставився до тих опитових вислідів. Мовляв, виборці судитимуть його за успіхами його урядування, а не за тимчасовими настроями.

У минулому тижні відбулися великі наради демократів стейту Фльорида. 40,000 демократів обрали 879 делеґатів на найближчу конвенцію демократів фльоридського стейту, яка відбудеться в наступному місяці. Це дало нагоду перевірювати, скільки делеґатів сприяє кандидатурі Картера та скільки є прихильниками Кеннеді. Вислід отих опитів виявив, що президент Картер переміг великою більшістю голосів, бо у пропорції 2 до 1. Хоча президент Картер дуже вдоволений таким вислідом, проте сенатор Кеннеді і його прибічники правильно звертають увагу, що йшлося тільки про 40,000 демократів Фльориди, коли насправді є там 2,900,000 зареєстрованих членів Демократичної партії. Далі, правдою є, що сенатор Кеннеді не вів перед отими нарадами на Фльориді майже ніякої кампанії, коли президент Картер заздалегідь вислав був туди для агітації за нього свою маму, дружину і кількох членів уряду...

Суперництво між президентом Картером і сенатором Едвардом Кеннеді за отримання від Крайової конвенції Демократичної партії офіційного призначення партійного кандидата у президентських виборах вказує вже тепер, що ті найближчі вибори будуть високо драматичні. Ні один з тих кандидатів не є ідеальним і кожний має слабі сторінки, в які вдарятиме противник.

Крім особистих закидів на адресу президента Джіммі Картера (брак лідерських даних) — фактом є, що впродовж трьох років урядування Президента йому не вдалося ані припинити інфляції з її щораз більшою доріжнею, протидіяти совєтському зброєнню, ані побороти хвилі злочинства, ані оминути бензинову кризу з цінами вище доляра за один ґальон тощо. З другого боку, сенатор Едвард Кеннеді має за собою найбільший атут — чар свого прізвища і трагічну долю його родини, яка хвилює широкі американські кола: найстарший брат згинув, як летун в Другій світовій війні, наступний згинув з рук убивника, як американський Президент, третій брат, сенатор, згинув теж з рук фанатичного вбивника. Проте обтяжує його нещаслива катастрофа, коли він відвозив секретарку свого покійного брата-сенатора додому, переламав своїм автом дерев'яний бар'єр на мості і впав з автом до ставу — сам врятувався, але дівчина втопилася, а він зголосив випадок до поліції щойно кільканадцять годин пізніше. Хоча виборці з стейту Мессачусетс далі вибрали Едварда Кеннеді до Сенату, проте ця справа напевно вирине у передвиборчій кампанії. Щодо політичного обличчя, то, — як заявив колишній голова Демократичної партії Роберт Стравс, — Кеннеді має підтримку від майже цілої американської лівиці.

Якщо Едвард Кеннеді дістане від своєї партії номінацію на її президентського кандидата, а президент Картер переведе в діло заяву, що він кандидуватиме в усіх обставинах, також із Кеннеді, як офіційним кандидатом, то Демократична партія буде розколена і виграє на цьому — республіканський кандидат. Хто ним буде — ще невідомо. Покищо є аж 5 потенціяльних кандидатів. За один рік може багато дечого змінитися.

Л. Рихтицький

ЩО І ЯК ДУМАЄ ПОЛЬСЬКА МОЛОДЬ

Всі пишуть і всі говорять, що назріває буря. І наколи для державних народів ця буря — це тільки перспектива війни за збереження державности і свободи, то для поневолених народів це щось далеко більше — це можливий історичний шанс на визволення.

Еміґраційні поляки зараховують себе до народів поневолених, хоч ступінь їхнього поневолення у порівнянні з українським просто смішний. Але все таки вони не погоджуються з існуючим в Польщі станом, вони не погоджуються із повною залежністю Польщі від СССР і становищем держави-сателіта. Вони утримують у вільному світі свій екзильний уряд і їхня еміґрація у подавляючій більшості підтримує цей уряд. Очевидно за роки еміґраційних вагань від надій до безталанности, в цьому мурі появилися більші і менші щербини, але основна частина поляків заявляє себе за іншою Польщею від тієї, якою сьогодні керує російський амбасадор у Варшаві.

І в тому аспекті поляків — як і нас — цікавить настанова молодого покоління, еміґраційної молоді. У нас про це пишеться багато, але поляки пішли один практичний крок дальше: щоб не бути ніколи більше голословними, вони влаштували анкету серед своєї еміґраційної молоді, в якій сформульовано низку питань так, щоб могти витягнути з цього найдальші логічні висновки і відповісти на питання: чим сьогодні у вільному світі польська національна рація.

Анкету розписав польський визначний місячник, паризька „Культура" в листопаді 1977 року і щойно цього року, в липневому-серпневому числі обговорено її висліди. Вірючи, що українського читача зацікавить зібраний поляками матеріял, подамо із цієї анкети основні дані.

Перше всього, авторка цієї анализи, Данута Моствін, застерігається, що анкета не має характеру точних наукових дослідів, бо не охопила вона такого великого числа осіб, щоб стати абсолютним показником польських настроїв. Дальше, редакція „Культури" вибачається, що не помістила з „технічних причин" окремих статистичних таблиць, що їх опрацював Мар'ян Ян Кржижовскі. Але все таки, якщо помимо цих браків поляки вважають за відповідне висліди анкети подати до прилюдного відома, треба прийняти, що — на їх думку — вона репрезентує думки і погляди польської молоді.

На анкету відповіло 367 осіб із двадцяти країн поселення: ЗСА, Канада, Англія, Німеччина, Швайцарія, Франція, Бельгія, Голяндія, Австрія, Арґентина, Швеція і Нова Зеляндія. На чисельність польської еміґрації у світі число відповідей таки дуже скупе. Крім того, вік опитуваних вагався між 11 і 78 роками життя, що не дуже відповідає поняттю „молодь". Тому пані Моствін обмежила вік між 15 і 40 роком життя і опрацювала 336 відповідей, які вмістилися в цих межах, тобто різницею 25 років життя. Більшість з них становить у віці 15-19 (39,5%), наступна чисельно група у віці 20-25 років (20,1%), третя група у віці 26-30 років (20,1%), інші понад 31 рік, становлять біля 5 відсотків, а у віці 36-40 — тільки 4,5 відсотка.

Вся анкета була побудована на десятьох питаннях, а саме: місце народження, місце перебування, вік, освіта, знання польської мови, погляд на країну перебування (вдоволений, чи ні), знайомство з еміґраційною пресою, відношення до релігії, відношення до антисемітизму і подорожі до Польщі, тобто відвідування батьківщини.

Дві треті з тих, хто відповів на анкету народилися поза межами Польщі. Найбільше в Англії (23,4%), потім в Канаді (12,4%), в ЗСА (10,8%), в Австралії (9%) і в Новій Зеляндії (6,3%). Авторка анализи стверджує, що на анкету відповіла переважно еміґрація повоєнна, на що вказує малий відсоток відповідей із ЗСА, де поляки творять велику національну групу.

Одна третина тих, хто відповів — це студенти університетів, коло 30 відсотків учнів гімназій, майже такий відсоток абсольвентів вищих шкіл і лише 13 відсотків тих, які затрималися на дипломі з „гай-скул" і дальше не вчилися.

Повище зіставлення показує, що особи, які вчаться і студіюють, більше цікавляться справами своєї національної культури і свого народу, як прості робітники чи фармери. Знанням польської мови виявили себе 72,5 відсотка як добре і 27,5 середньо, але всі знають польську мову. Найбільше вивчали свою мову дома, від батьків, тільки 4 особи навчалися мови на вакаціях в Польщі, а 8 на мовних курсах.

Щодо країни поселення, тільки 12 відсотків не чуються добре на своїх місцях. Але тільки дещо вище четвертини хотіли б кудись перенестися, а всього 15,7 відсотка бажали б поселитися в Польщі; 16 осіб заявили, що поселилися б в Польщі, але в інших політичних умовах.

[Продовження буде]

Лариса Залеська Онишкевич

У СВІТОВИЙ РІК ДИТИНИ: НАШІ ДІТИ Й НОРМАЛЬНО ПРОВЕДЕНА МОЛОДІСТЬ

Потреба свого гурту

Чи ми хочемо, щоб наші діти виросли у здоровому й позитивному окруженні? Чи хочемо, щоб крім здорового повітря, харчу й руху, наші діти мали все що потрібне для здорового тіла? Так! А чи хочемо, щоб наші діти виросли також здоровими духом, на християнських моральних засадах, і стали корисними одиницями своєї спільноти? Очевидно, що всі ми скажемо: так! Для такого виховання наших дітей ми можемо черпати допомогу від наших молодечих організацій.

Потреба українського гурту

Сьогодні не треба бути психологом, педагогом чи виховником щоб розуміти, що для дитини й доростаючої молодої людини конечним є гурт однолітків. Якщо ваша дитина має змогу ходити в цілоденну українську школу, то ваша рідня є щаслива. Ваша дитина має змогу вибирати собі друзів з-поміж українців. Проте, коли ви живете в такій околиці, де тільки є суботні українські школи, або й таких шкіл нема? Яку можливість мають ваші діти, щоб знайти собі українських друзів? А яку можливість ви їм даєте?

Потреба українських молодечих організацій

Батьки україномовних дітей мають змогу вибирати для своєї дитини одну з українських молодечих організацій: ОДУМ, Пласт чи СУМ. На жаль, для тих дітей, які не знають української мови, у ЗСА нема відповідних молодечих організацій, натомість в Канаді — широкий вибір. Тепер багато молодих подруж розуміє потребу плинного знання кількох мов. Тому вони вчать своїх дітей спершу чистої української мови, щоб потім легко засвоїти англійську та інші мови. Статистично доказано, що в школі справді двомовні діти завжди мають кращі успіхи як одномовні діти. Якщо дитина ходить до української церкви й суботньої школи — це вже перший крок до творення гурту друзів. Та цього мало. Під час шкільного року є стільки потреб на товариські зустрічі, спільні ігри, дискусії, на спільний ріст і розвиток, на спільну участь у спортивних чи культурних заняттях, на почуття близькости з такою самою молоддю, щоб росла здорово, духовно й фізично молода українська людина. А літом ще є мандрівки, табори, змагання, природа. Основники світового скавтінгу добре розуміли, який ідейний і практичний розвиток і вишкіл можна дати молодій людині у гурті її ровесників: на сходинах, під час мандрівки, серед природи, невигод і пригод. Так виробляється і гартується характер під наглядом доброго виховника. Основники *Українського Пласту, 1911 р.*, вирішили ужити ці підстави скавтінгу й додати до програми український національний аспект виховання, щоб плекати повноцінних і корисних українців.

Потреба Пласту

Пласт у своїй програмі, з гаслом Бог й Україна, старається напрямляти молодь на шлях чесних одиниць, корисних і активних членів української громади. Під час щотижневих сходин, чи в місті, чи серед природи, під час зустрічей, змагань, спільних плянувань і дії, під час зустрічей з українською молоддю інших міст чи товариств, Пласт намагається розвинутти природні позитивні прикмети, таланти й зацікавлення молодої людини. Від піддержки провідницьких прикмет, громадського вишколу, інтелектуальних та природних зацікавлень до порад в житті, все це входить у програму Пласту. Журналіст і письменник, Василь Софронів Левицький висловився так про Пласт:

„Уважаю Український Пласт за ідеальну форму виховання і самовиховання української молоді. Найціннішою прикметою Пласту вважаю те, що він уміє получити у своїх виховних методах життєвий реалізм з високим ідеалізмом, якого брак так дуже відчувається тепер у світі. Пласт не тільки вчить молодь практичного підходу до життя, вчить того, що називаємо „давати собі раду в житті", але немешне звертає теж увагу на духову сторінку розвитку молоді, вщіплюючи і плекаючи в ній ідеалістичний світогляд. Я сказав би: Пласт вчить молоду людину завжди до свого плуга запрягти якусь зірку. І в цім його неоцінена вартість!"

На протязі майже 70 років свого існування, Пласт допоміг успішно розвинутись багатьом українським визначним професіоналістам, науковцям, воякам, громадським діячам і корисним та відданим працівникам української громади. Пласт виховує молодь без партійних впливів, отже тому вихованців Пласту можна майже завжди знайти на провідних постах всіх наших українських товариств. Провідний український письменник Улас Самчук 1955 року так писав про Пласт:

(Продовження на ст. 3)

СЛОВО ВЛАДИКИ ВАСИЛЯ ЛОСТЕНА, ВИГОЛОШЕНЕ 20-ГО ЖОВТНЯ 1979 В НЮ ЙОРКУ НА БЕНКЕТІ З НАГОДИ 50-РІЧЧЯ ОДВУ

„Люд у кайданах, Край у руїні, навіть молитись ворог не дасть".

Оці слова кожному з вас відомі. Ми їх співаємо немов другий національний гимн-молитву під кінець Служби Божої. Ця молитва відзеркалює нинішнє трагічне положення нашого народу. Бо дійсно трагічною є доля нашого народу, а трагічною є тому, що люд наш у кайданах, бо ми ще не діждались власної держави. Нас насильно позбавлено суверенности, про що згадав Святіший Отець Папа Іван Павло II в промові до Об'єднаних Націй. Хоча Святіший Отець не назвав нашого народу по імені, але мав напевно і наш нарід на увазі, коли про це говорив.

Ми ще не маємо своєї рідної хати, а тільки: „В своїй хаті — своя правда, і сила і воля", як про це прегарно писав наш геній Тарас Шевченко.

Щоб цю свою хату і волю здобути, наш нарід бореться вже сотками літ. Особливо від Першої світової війни, український нарід увійшов у завзяті змагання за здійснення того ідеалу, щоб мати свою власну хату-державу, щоб стати господарем, а не наймитом на своїй рідній землі.

В тих змаганнях за кращу долю свого народу відограє активну ролю теж Організація Державного Відродження України, яка нині святкує свій п'ятдесятилітній ювілей.

На шляху до здійснення того ідеалу, щоб здійснити відродження української держави, впали вже численні жертви, а між ними і основник вашої Організації світлої пам'яти полковник Євген Коновалець.

Але можна вбити одну людину, провідника, можна вбити сотки і тисячі, але не можна вбити ідеї і бажання мати свою власну державу.

Про це прекрасно писав ще при кінці 1941-го року Слуга Божий Митрополит Кир Андрей Шептицький такими словами: „Ідеалом нашого національного життя є *наша рідна всенаціональна хата — батьківщина*".

Ваша Організація заслуговує на признання, бо вона поставила собі у своїй діяльности шляхетну ціль — державне відродження України. І це за словами Слуги Божого Кир Андрея — має бути ціллю всіх свідомих українців.

Приготовляючись до відзначення тисячоліття християнства в Україні, треба нам просити Бога, щоб допоміг нам здійснити цей ідеал, який поставлений в програму вашої Організації, щоб ми могли той ювілей святкувати у дійсно відродженій українській самостійній державі.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

„МОВЧАЗНА БІЛЬШІСТЬ"?

У часописі „Свобода" 4-го жовтня я прочитала допис нашої письменниці Лесі Лисак-Тивонюк під заг. „За п'ять центів" і закортіло відгукнутися саме в жовтні, що колись звався „Місяцем української книжки".

Дуже добре, змістовно й правдиво написана стаття. Варто було б, щоб більше наших людей її прочитали. Від себе хочу додати таке:

Колись я читала репортаж американського жида, який їздив до Ізраїля. Писав він, що найбільше його здивувало те, що *у* всіх людей, яких відвідував в Ізраїлі, бачив він книжки. Навіть у найбіднішого шевця, що його меблі складалися з самих тільки необхідних, як ліжко, стіл, кілька стільців, та низинький столик, біля якого він працював, була й невелика поличка з книжками.

І так всюди, де був цей американський гість, чим заможніший господар, тим більше у нього книжок. А в інтеліґентів, як лікарі, адвокати, інженери і т. п. є великі бібліотеки, якими господарі пишаються.

А мені прийшла на думку доля книжки тут, в Америці, та доля *нашої української книжки.* Тут нею, чомусь, не пишаються, а нібито її соромляться, бо тримають як не в пивниці, то десь у кутку бічної кімнати. Зате ж на самому видному місці можна побачити т. зв. „бару" й там безліч пляшок з різними алкогольними напоями.

Не знаю, як можна перекласти на нашу мову слово „бара"... Чи то корчма, чи шинок? Та тому, що по-українському це слово звучить якось попростацькому, я ніколи не чула його в перекладі. Всі мовознавці залишають цю назву без перекладу на нашу мову.

Хоч, не дивлячися на досить тяжке життя, я залишаюся оптимісткою, та тут чомусь пригадалися мені слова пісні: „...Сумно і тяжко, і хочеться крикнути, пітьму таємну збудить...".

Закінчую з правдивою пошаною й подякою авторці допису „За п'ять центів", що порушила цю тему.

Чи ж ще хтось відгукнеться по цьому болючому питанню, чи всі воліють залишитися „мовчазною більшістю?!"

Лариса Дончук

М. Овчаренко

„НЕЗВИЧАЙНА ІСТОРІЯ"

[2]

На директорову іронічну замітку, що тепер він може втокмачувати, який зв'язок між теорією Лобачевського і Св. Трійцею, він сухо відповів: „Пощо колоти нам очі?" Але директор, замість попереднього почуття жалю, відчуває тепер до нього відразу. Те саме почуття відрази викликає в нього й Тося Лубкова. Вона вже замужем і про релігію та безсмертя душі й „думать не думає...". А про батька Тосі, який пригадує йому, що могло б статися, коли б вони не поробили своєчасно відповідних заходів, він подумав: „Блаженні вбогі духом, бо вони не знають, що творять..."

В. Тендряков, один із талановитіших сучасних російських письменників, мав тяжке завдання, пишучи це, як на совєтські умовини, справді незвичайне оповідання. Притримуючися стандартів режимного соцреалізму, він нарисував свої персонажі здебільша схематично. І так, секретар партії за цим правилом — обов'язково позитивний характер, а „релігіозники" — „вороги народу", хоч як авторові хотілося б стати по їх стороні, мусіли бути наділені неґативними рисами. Тося — пересічна дівчина, яка тільки думає про те, щоб зловити жениха. А Морщихін, хоч сумлінний педагог, постійно втікає очима й ховається від людей, вайлуватий в рухах і з невиразними рисами обличчя. Конфлікт двох протилежних ідей під пером цього талановитого письменника міг розвинутися в справжню драму. Так не вийшло, бо автор не міг багато дечого сказати, але все таки відчувається, що його симпатії не по стороні воюючих атеїстів, які жорстоко розправляються з віруючими. Тендряков дав незвичайно цінний матеріял про те, в яких неймовірно важких умовинах приходиться жити християнам у Совєтському Союзі. Шалена нагінка ведеться й проти тих, що тільки у власному серці і в глибокій таємниці перед сторонніми шукають наближення до Бога і стараються найти відповідь на питання, яка мета людського існування. „Провина" десятиклясниці Тосі в тому, що її шукання добра, справедливости й любови, завело її до християнської релігії. А „провина" Морщихіна була в його вірі в Бога, в його потайній молитві перед іконами вдома. За це його колеґи, заплямувавши його, як злочинця і ворога народу, безпощадно викинули його з праці два роки перед його відходом на пенсію. Тендряков у коротких словах описує душевні страждання Морщихіна, але не робить цього „релігіозника" нікчемним слабодухом або бездушним фанатиком так, як він це робить з персонажами в інших своїх оповіданнях на релігійні теми.

У повісті Тендрякова можна також знайти важливі факти про те, що сталося з церквами в містечку, де відбувається акція твору. Із 15-ти церков осталося тільки дві — обидві нечинні й забуті аж до війни. Одна із занедбаних церков ожила під час війни. З'явився навіть священик. Після війни церква існувала далі. Серед віруючих були доморослі апостоли, що збирали в себе людей, читали й переказували їм Євангелію. Їх власне найбільше боялися урядові чинники, щоб вплив їх не поширився далі на громаду, а навіть і на школу.

Це правда? Ти охрестив свою дитину?

Подібні факти про безоглядне переслідування християнської релігії в Україні можна знайти в повісті Євгена Гуцала „Почуття радості" (1972). Незважаючи на деякі схожости з повістю Тендрякова і ту саму совєтську ідеологію, повість Гуцала має вищі літературні якості і в зображенні персонажів, і в живих діялогах та у впровадженні аж трьох сюжетних конфліктів. Вартість книжки підносить особливо добродушний гумор автора, чого нема в похмуро-серйозній розповіді Тендрякова.

Як і в обговоренні попередніх творів ми візьмемо тут до уваги передовсім сюжет, що заторкує релігійні проблеми в сучасній Україні і залишимо на боці літературні аспекти тієї повісти.

У Педагогічному інституті в одному подільському містечку на лекції викладача літератури, який любить, коли до нього звертатися з запитаннями не усно, а в письмовій формі, між записками студентів одна була незвичайного змісту: „Поясніть, будь ласка, чи правильно вчинив студент нашої групи, охрестивши свою дитину". Ця записка так ошелешила викладача, що прочитавши її, він закочує очі під лоба і деякий час дивиться на стелю. Студенти теж замовкли, а деякі з них споглядали на свого одноклясника Шкуро, що має відтяту по лікоть руку. Шкуро начебто щось писав у зошиті, а чоло його вкрилося краплинками поту. Викладач нарешті заявив, що це запитання не має відношення до літератури, і гидливо розглядаючи папірець, поспитав, хто автор цієї записки. Не діставши відповіді, він згорбившись, вийшов, а студенти далі мовчали, начеб усі почували підлість анонімного автора записки. Шкуро далі мовчки писав, а піт густо стікав з його чола. І тільки тоді, коли один із студентів поспитав, хто написав записку, студенти наче прокинулись з заціпеніння. Вони оточили Олексія Шкуро, але він тримався так, наче нічого не чув і нікого не бачив. Він витер хустинкою рясний піт і далі заходився щось писати. Студенти засипали його градом питань, чи це правда, що він охрестив свою дитину, де він її хрестив, чи його батьки підмовили, де він знайшов (в ориг. „викопав") попа, чи він „релігійник" і чи, може, він сам хрещений. А, може, це хтось тільки наклеп зробив на нього, або пожартував. Усі ці питання так допекли Шкуро, що він, уставши, викрикнув: „Ідіть ви всі к лихій годині"! Це викликало гнів старости курсу Олі Боніфатьєвої (автор зображає її не в надто привабливих красках: ординарне обличчя, на якому „неживим відблеском червоного ліхтаря здигались фарбовані губи"), але на захист Олексія виступив жартун курсу Христолобенко. Його більше цікавило, хто це написав і на докір Олі Б., який буде зі Шкуро учитель, він відповів: „А з того стукача, що поміж нас, який буде вчитель"? Він теж радив, щоб на комсомольських зборах обговорити справу комсомольця Шкуро і з'ясувати, хто винен.

Але тут Шкуро закричав не своїм голосом, щоб ніхто не мішався в його життя: „Як хочу, так і живу, а вам у моє життя зась"! Звичайно мовчаливий, непоказний, однорукий і боязкий, і ніхто не помічав його й серйозно не брав того, що він одружився і став батьком. І тепер, коли він голосним криком зареаґував на безцеремонні питання, докоряючи, що досі ніхто на нього не звертав уваги, і він живе ними сам, наче в лісі, тож і надалі хай також не звертають на нього уваги. Усі замовкли, зніяковівши, а Шкуро почав одною рукою складати книжки. Вони розсипалися, він згорнув їх і вийшов серед загальної тиші. (Тут звертають увагу деякі виразні подібності між Олексієм Шкуро і Тосею Лубковою з опов. „Незвичайне" Тендрякова. Як комсомольці знаходять Тосін щоденник і докоряють їй, вона звичайно тиха й скромна, вибухає голосним плачем і з викликами, що всі в школі підлі, вбігає до директорської кімнати. Шкуро, також тихий і незамітний, „закричав не своїм голосом" — М. О.).

Шкуро кілька днів не приходив до інституту (знов так, як Тося Лубкова), і два студенти-комсомольці вибрались до нього. Вони застали його, як він, погойдуючи дитячу коляску, читав книжку. У розмові хлопці звернулися до нього з питанням, чому він це зробив, і який з нього буде вчитель, може він вимагатиме, щоб учні були хрещені. Тоді Шкуро розповів їм про те, що його мати охрестила дитину, а також про те, як він ще підростком утратив руку в нещасливім випадку. Він одначе відмовився сказати, хто з однокурсників знав про хрещення.

Як і в оповіданні Тендрякова, тут також відбуваються комсомольські збори, але їх перебіг зображено не тільки інакше, але місцями й дуже дотепно. Не можна вгадати, чи подільські комсомольці справді мають більше людського почуття, чи, може, автор хотів зробити їх людьми, наділеними гуманними почуттями, але на зборах вони далекі від аґресивного фанатизму Тендраковських комсомольців. За малими винятками, вони співчувають Шкуро і намагаються допомогти йому. Найбільше непримиренною залишається тільки ортодоксальна комсомолка Оля Боніфатьєва, староста курсу. Вона найсильніше атакує нещасного Шкуро, вживаючи при тому типічно совєтську реторику, перетикану питаннями й тавтологічними відповідями, яку Гуцало передає, мабуть дослівно з правдивого життя: „Дитина охрещена? Охрещена! Чия дитина? Олексія Шкуро. Адже він знав про цей факт? Знав..." і т. д.

(Продовження буде)

Вісті з Українського Літературного Фонду ім. І. Франка в Чікаґо

Літературний Фонд ім. І. Франка вже більш року підготовляє величаві святкування століття з дня народження одного з найбільш заслужених композиторів Галицької Землі св.п. проф. Станислава Людкевича та його найближчих співробітників з Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові. Більшість із запрошених до виконання програми найкращих мистецьких сил з Чікаґо, Ню Йорку і Детройту вже підготовляються до виконання ювілейної програми.

Св. п. Станислав Людкевич

Тим часом українські щоденники „Свобода" і „Америка" принесли сумну вістку, що 12-го вересня відійшов у вічність композитор Станислав Людкевич.

Правління Літ. Фонду ім. І. Франка долучило до цього допису три листи, що відносяться до особи великого музика-композитора: перший лист вислало Правління Літературного Фонду до проф. С. Людкевича у Львові з уродиновими побажаннями в дні 2-го лютого ц.р. Листа вислано на адресу А. Коса - Анатольського. В травні ц.р. Правління Літературного Фонду в Чікаґо одержало листа від А. Коса-Анатольського з доручення проф. Людкевича. Третього листа одержав голова Правління від письменника О. Ізарського, що на п'ятому Літературному Конкурсі І. Франка одержав другу нагороду в Торонто на Вечорі Української Літератури 19-го листопада 1978 року за роман „Полтава". Він подав у своєму листі цікаву коротеньку згадку, як „Київ", після приєднання Західньої України 1940 року зустрічав композитора Людкевича. (Від Редакції: Згадані три листи друкуємо в кінці цього допису).

Правління Літературного Фонду просить пересилати свої пожертви на цей фонд замість квітів на не-в'янучий вінок корифея української музики і його вже покійних співробітників. Згаданих композиторів українська чікаґська громада вшанує на спеціяльно запляннованому концерті 1-го грудня 1979 р.

Речинець висилки згаданих пожертв кінчається 31 жовтня ц.р. Імена жертводавців будуть поміщені в Ювілейному числі „Екрану" (для вшанування композиторів). Адреса фонду: Ukrainian Literary Fund, c/o Roma Turianska, 2421 W. Rice Street, Chicago Illinois 60622. U.S.A.

Адам Антонович

Лист з уродиновими побажаннями для проф. Станислава Людкевича у Львові

Чікаґо. ЗСА. 12 лютого 1979.

До Вп. П. Проф. Станислава Людкевича
Львів, Україна

Вельмишановний Пане Професоре!

Правління Українського Літературного Фонду ім. Івана Франка в Чікаґо має шану вітати Вас щиро з Вашим ювілеєм, століттям з дня народження Вашого трудолюбивого і повного творчої наснаги життя, яким Ви збагатили нашу музичну культуру. Своєю творчою працею Ви виховали ряд молодого покоління, що горде із своєї приналежности до народу, який пишається такими талантами, як Ви.

В цій, такій важливій під сучасну пору, Вашій праці бажаємо Вам щастя й снаги продовжувати Вашу важливу місію для нашого молодого покоління.

Хай Всевишній наділить Вас кріпким здоров'ям!

З глибокою пошаною за Правління УЛФ ім. І. Франка в Чікаґо:

Адам Антонович — голова
Рома Турянська — секретар

Львів, 31 травня 1979.
Вельмишановні П.П. Адаме Антоновичу і Ромо Турянська!

Повідомляю, що висланий Вами ювілейний привіт для С. Людкевича був йому своєчасно доручений.

В знак вдячности Ювілят надсилає Вам при цьому свій ювілейний буклет з автографом.

З глибокою пошаною

А. Кос-Анатольський

28 липня 1979.
ВШПане Антонович!

Нещодавно я отримав від Вас примірник „Екрану", присвяченого вечорові української літератури в Торонто. Мені приємно було проглянути Ваш журнал, зокрема ті сторінки, що були присвячені цьому вечорові, але також і — сторіччю С. Людкевича.

Отже дякую Вам за журнал сердечно й прошу прийняти від мене на Ваш видавничий фонд десять долярів.

А вчора в „Свободі" я прочитав про намір Вашого фонду відзначити століття С. Людкевича... Й мені пригадався один день з мого студентського життя в Києві, концерт у Київській консерваторії, на котрому я побачив С. Людкевича. — Я думаю, що то був рік 1940. Після приєднання Західньої України до нас у Київ почали наїжджати дорогі гості... В університеті було влаштовано лекцію Возняка, на котру ми чекали з неймовірним нетерпінням. Нам вірилося й не вірилося, що вона відбудеться. Вона ж відбулася, проте не породила в слухачах дуже великого захоплення. А от у консерваторії ми пережили надзвичайну зустріч... Ми, що до речі, вже не студентська авдиторія, а — київська. Приблизно така, як її описано в моєму романі „Київ". Настрій був у залі особливий, такий святковий. А вершком його став такий зворушливий момент, котрий не можна забути. — На кін публіка викликала Людкевича... Він вийшов. Вийшов такий шляхетний, такий далекий від нашого будня, що заля завмерла. Крізь нього, вже тоді, здавалося, стару людину, бризнув на залю відсвіт не тільки Львова, а й Відня...

Заля встала... Проте оплески швидко обірвались: кияни були зачаровані — навіч побачили саму людську Любов... С. Людкевич обережно сходив з кону вузенькими сходцями в залю, а допомогти йому вибігла — його дружина? — жінка. Стара пані в чорному капелюсі пробігла перед першим рядом стільців і простягла руки до композитора. Руки їхні зустрілися, схрестилися: ще мить і композитор зійшов у партер. Стара пара опинилася перед своїми стільцями. А за ними стояла консерваторська заля. Серед киян витало розчулення, тут і там блискали сльозинки.

Мені це побуддя в консерваторії запам'яталося на ціле життя. Сьогодні мені захотілося розповісти Вам про нього.

Сподіваюся, що Ваше відзначення цього століття вдасться цілковито! Якщо мое прохання не спричинить Вам жадних незручностей, то прошу передати привіт п-і Ромі Турянській та мґрові В. Ничаєві!

Бажаю Вам усього доброго й гарного!

Ваш **А. Ізарський**

ТОРЖЕСТВЕННЕ ВІДЗНАЧЕННЯ 1600-ЛІТТЯ СМЕРТИ СВ.О.Н. ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО І ПОСВЯЧЕННЯ ЗАПРЕСТОЛЬНОЇ МОЗАЇКИ В ЦЕРКВІ СВ. ЮРА В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк (В.-ч). — У неділю, 30-го вересня ц. р., у церкві св. Юра в Ню Йорку відзначено Архиєрейською Літургією 1600-сотү річницю смерти основоположника й законодателя спільного монашого життя, Св.О.Н.Василія Великого, що її відслужили Владики: Кир Ярослав Ґабро з Чікаґо та Кир Василій Лостен із Стемфорду. Разом із Владиками св. Літургію співслужили: о. протоігумен Патрикій Пащак ЧСВВ, місто-протоігумен з Арґентини, о. Д. Шимчій ЧСВВ, генеральний Вікарій Стемфордської єпархії, о. митрат Е. Монастирський, о. ігумен І. Лотоцький, ЧСВВ, (Детройт), о. ігумен і парох св. Юра В. Ґавліч, ЧСВВ, о. ігумен М. Кучмяк, ЧНІ, (Нюарк), о. декан Юрій Вінковський (Бруклин), і о. С. Шевчук, ЧСВВ, (Ню Йорк). Дияконували: о. ігумен Б. Мальований, ЧСВВ, (Вестон-Торонто) і о. протоконсультор В. Панчук, ЧСВВ, (Детройт).

Капеляни: о. шамбелян П. Федорчук (Йонкерс) і о. крилошанин Л. Мудрий (Озон Парк), впорядчики: парох Чесного Хреста на Асторії, о. Хр. Войтина, ЧСВВ, і о. Т. Прокопів, ЧСВВ, (Св. Юр, Ню Йорк). Аколіти та служачі: новики, ЧСВВ, з Ґлен Кова та учні школи св. Юра. У торжествах взяли участь також отці із сусідніх парохій: о. Е.Шараневич з Гемпстеду, о. Дм. Библів, ЧНІ, (Отці Редемптористи — Нюарк), о. Михайло Ваврик, ЧСВВ, три отці, ЧСВВ, з Гленкіського манастиря та новики, ЧСВВ.

Було більше Сестер Василіянок, що прибули з Факс Чейсу під проводом провінціяльної настоятельки М. Теосії ЧСВВ.

Спів церковний хор св. Юра під мистецьким проводом І. Хомина. Вірні вщерть виповнили новий просторий храм св. Юра.

По св. Євангелії місцевий парох привітав Владик і всіх гостей. Тоді Стемфордський Єпископ Кир Василій Лостен змістовними словами віддав шану Св. О. Василієві Великому, підкреслюючи, що „Св. Василій своєю діяльністю випередив світ на цілі століття. Він не тільки був великим святцем, богословом, проповідником, але він був також і великим добродієм для вірних своєї єпархії... Це був Єрарх найбільш поступовий у найкращому того слова значенні..." Відтак Кир Василій висловив своє признання і подяку парохові і ігуменові св. Юра, Комітетові Будови Церкви та всім тим, що своїми трудами і жертвами причинилися не тільки до будови нової церкви, але також і до її прикрашення величавою мозаїкою Покрова Божої Матері, що її при нагоді ювілейних торжеств обидва Владики поблагословили.

Головну проповідь виголосив о. ігумен І. Лотоцький, ЧСВВ. Змалювавши величну постать Св. Василія та накресливши його діяльність, проповідник порушив справу покликань до духовного стану. Палким апелем до молоді і старших, щоб молитвами, заохотою і прикладом християнського життя причинилися до збільшення прорідженіх рядів активного духовництва закінчив він свою непересічну проповідь.

При нагоді ювілейних святкувань обидва Владики поблагословили величню запрестольну мозаїку Покрови Божої Матері, що її у літніх місяцях вкладено у церкві св. Юра. Нова мозаїка — це ґрандіозний мистецький твір відомого українського мистця Михайла Дмитренка. Посередині Покров Б. М. майже 18 стіп висоткий. Під Покровом шість Святих, що представляють Східню Церкву (Св. Василій Вел., Св. Григорій Богослов, і Св. Йоан Золотоустий) і Слов'янсько-українську (Св. Кирило, Св. Методій і Св. Теодосій Печерський). Обидві групи Святих відділені від себе символічним вогненним стовпом, що є знаменем Василіянського Чину. — Горою, біля Покрова Б. М. — два ангели. Величну композицію завершує символ Св. Духа. Навколо напис, кондак Покрова: „Діва днесь предстоїть у церкві і з ликами Святих молиться за нас Богу. Ангели з архиєреями поклоняються... бо ради нас молить Богородиця Превічного". (З огляду на брак місця треба було пропустити деякі слова кондака).

Ціла мозаїка займає 1,670 квадратних стіп. Її виконано у робітні проф. Ґюга Мацщея у Пстрасанта в Італії.

По торжествах у церкві відбулася спільна вечеря у шкільній авдиторії св. Юра, до якої спільно засіли Владики, Отці, Сестри, церковний хор св. Юра, гості та взагалі парохіяни. Під час вечері дуже змістовну промову про покликання виголосив о. П. Пащак.

Ювілейні торжества попередили однотижневі молілня в церкві, що заразом були приготуванням парохії на приїзд-відвідини Вселенського Архиєрея Папи Івана Павла II, що 2-го жовтня прибув до Ню Йорку. Учасникам Ювілею роздали Отці Василіяни чепурно видану книжечку про Св. Василія Вел. і Василіянський Чин, що її написав о. д-р Юліян Катрій, ЧСВВ, а видав Протоігумент Отців Василіян в Америці.

УКРАЇНЦІ В ҐЛЕН СПЕЙ ПЕРЕД АМЕРИКАНСЬКИМИ ВИБОРАМИ

Українці, які мешкають у Ґлен Спей — це мабуть єдина в ЗСА українська громада, що стала „політичною силою" в місцевих американських виборах, з якою місцеві і довколишні політики мусять рахуватися. Вона є в стані висувати своїх кандидатів до адміністрації селища і має силу їх вибрати. Тому обидві американські партії: республіканська й демократична почали включати українців до своїх лист, розрахуючи очевидно на піддержку української громади.

Українці Ґлен Спею виступили як один бльок вперше при виборах 1973 році. На кілька місяців перед виборами представники української громади звертаються до місцевих політиків включити українських кандидатів. Їх майже висміяно. Ображене національне почуття й обурення на зневагу змобілізувало українську громаду. Українські мешканці, навіть ті, хто тільки літом буває в Ґлен Спею, почали реєструватися до виборів. Так обрано українських кандидатів до управи селища, а той, хто не хотів з українцями взагалі переговорювати, вибори малощо не програв. Байдужими часами його вибирали й перевибирали на війта переважаючою більшістю голосів. Всі знали, що тут заважив український бльок голосуючих. Околична преса писала про „новий фактор" на місцевій політичній арені, яким став „етнічний український бльок".

Як звичайно в нас буває, після перемоги українська громада роз'єдналася. При наступних виборах українці вже не голосували одностайно й навіть кандидатів не переобрано.

Наближаються цьогорічні вибори і мається враження, що чимало українських мешканців Ґлен Спею байдужі до них і хто зна, чи взагалі прийдуть голосувати.

Це, мабуть, типова громадянська поведінка багатьох українців та, узагальнюючи, усієї нашої суспільности. Ми об'єднані в терпінні, коли нас переслідують і кривдять, коли треба протестувати й боронитися. Ми здібні до одностайних акцій, коли нас усіх ображено і зранено до глибини наші національні почуття. Таким одностайним протестом була майже стовідсоткова участь українців у виборах у 1973 році й голосування одним бльоком. Коли прийшла перемога, єдність розпалася. Нам якось важко діяти спільно, солідарно, коли не треба боронитися, протестувати, але свобідно щось творити.

Брак єдности приніс розчарування і збайдужіння у багатьох. Існує загроза, що українці в Ґлен Спею перестануть бути силою, з якою будуть рахуватися. Тим часом українська громада в Ґлен Спею дуже скоро буде в стані вибирати навіть свого війта на усе селище. Сьогодні там поселилося біля чотириста українських родин, з яких вісімдесят п'ять живе постійно, інші тільки літом або під час „вікендів". Виступаючи завжди об'єднано, у відступі чи наступі, в поразках і перемогах, в протестах і в конструктивній участі в адміністрації селища, вона перш за все забезпечить свої власні інтереси.

Зріла громадянська настанова вимагає постійного активного зацікавлення справами громади, а не втечі у своє приватне життя, готовости приймати свої громадянські обов'язки, до яких належить й участь у голосуванні при виборах, якщо prагнеться, щоб демократична система добре функціонувала, тобто щоб свобода, особисті та групові права були респектовані. Демократія вимагає постійної пильности й сторожкости усіх громадян. Якщо самі громадяни не подбають, щоб їхні права та інтереси були забезпечені, вони можуть легко їх втратити.

У цьогорічних виборах американські партії знову ставлять кількох українських кандидатів до адміністрації селища. Українські мешканці Ґлен Спею та околиці матимуть нагоду перемогти рідну нам тенденцію реагувати тільки на визов, спалахувати солом'яним вогнем обурення, який потахає, як тільки не стане сильного противного вітру.

Українська громада в Ґлен Спею позатим може правити як приклад іншим. Тут нема сліду політичнопартійного розбиття, що так паралізує життя багатьох наших громад, призводить до марнотратства зусиль і відштовхує багатьох від участи в житті громади. Свій патріотизм вони виявляють не словами, але ділами жертвенности. Ось для прикладу: хоч велика частина мешканців села становлять пенсіонери, зі щорічних п'ять-долярових вкладок та приходів з певних товариських імпрез громада нещодавно уфундувала дві двісті-долярові стипендії для дітей наших переселенців у Бразилії і пожертвувала сто долярів на Український Музей у Ню Йорку. (Вона не забула й про місцеві потреби, складаючи по сто долярів на вогневу сторожу і на амбулянс).

Нагадаймо, що та сама громада за останній рік склала біля 7 тисяч долярів на видання одного чи більше томів „Свідка", твору свого односельчана письменника Василя Барки. Очевидно тут мова тільки про вияви жертвенности цілої громади. Серед мешканців Ґлен Спею живе чимало родин, які своїми особистими пожертвами піддержують наші культурні установи, Церкву та загально-національні акції. Є тут меценати і добродії Гарварду й Патріяршого фонду. Для прикладу варто згадати, що тільки останнього місяця три родини: М. і Я. Гунчаків, Я. і А. Плескунів та І. і Є. Гебів уфундували три щорічні стипендії дітям у Бразилії. Таких шляхетних актів жертвенности можна знайти більше серед мешканців цього українського села.

Б. Цимбалістий

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Анна Х. Чернобіль — новий бакалавр стислих наук

Дня 20-го травня ц. р., із Вальпарайського університету в Вальпарайсо, Індіяна, йдучи слідами свого батька Євгена і брата Томи, Анна Христина Чернобіль отримала диплом бакалавра із стислих наук в ділянці механічної інженерії. Молодший брат Анни; Джеймс закінчив на другому році студій інженерії, також навчаючись у цій самій галузі науки.

Анна Х. Чернобіль

Анна Чернобіль була членом „Каппа Тау Зета Сорорiти", сповняла там функцію господині і голови, рівночасно вона виступала публічно як голова Американського Товариства Інженерів Механіків та грала на першій флейті у Вальпарайському симфонічній оркестрі. Вона дальше співає в хорі при українській католицькій церкві св. Йосафата, а також є членом Українського Мистецького Клюбу в Чікаґо.

Анна є дочкою п-ва Євгена Чернобілів, внучкою п-ва С. Міллерів і померлих — Томи та Іванни Подолів, активних піонерів в основанні 125-го та 371-го Відділів УНСоюзу. На річному засіданні 125-го Відділу УНСоюзу, якого вона є членом — її обрано до активістів плянувального комітету цього Відділу.

Незабаром її очікує нова кар'єра, праця в Машиновій фірмі „Куммінгс" в Колюмбусі, Індіяна.

Соня Слиж закінчила медичні студії

Д-р Соня Слиж, дочка д-ра Романа та Ірини Слижів з Герші, Па., закінчивши 21-го травня ц. р. у Філядельфійській Філядельфійський університет, одержала диплом доктора медицини. Панна Соня спеціялізується у внутрішній медицині в Джефферсонському медичному університеті у цьому ж місті.

Д-р Соня Слиж

На протязі своїх студій п-на Соня проявила великі успіхи в науці і шкільному житті. Вже у середній школі яку закінчила в 1973 році, як „валедікторіян", отримала багато нагород. Студіюючи у Пенсилвенійському університеті Філядельфії, вона виявила велике зацікавлення у медицині.

У вільних від науки годинах, вона працювала в медичній лябораторії та була асистенткою славного дослідника д-ра Бріттона Ченса. За важливі досліди в біохемії д-р Ченс був три рази номінований на нагороду Нобля, та в 1975 році одержав в Білому Домі від президента Форда найвищу наукову нагороду.

Під час першого року університетських студій п-на Соня проявила великі успіхи в науці та лябораторії і зараз після закінчення шкільного року була прийнята на медичні студії як „Пенн Сколяр". У роках 1974-1976 навчалася на курсах — рівночасно в університеті та Медичній Школі. В 1976 році одержала ступінь бакалавра з біології „сумма кум лявде". Її теж прийнято до почесних академічних товариств „Фі Бетта Каппа" та „Альфа Епсільон Дельта". Соня продовжувала свої успіхи в Медичній Школі зашо її принято до крайового почесного медичного товариства „Альфа Омеґа Альфа". Членство в цьому товаристві — це велика почесть, бож тільки 6 відсотків студентів із найкращими рекомендаціями приймають до цієї організації.

Д-р Соня Слиж, та її родина, є членами 214-го Відділу УНСоюзу.

У Люрді

Під час подорожі по Европі минулого літа, ми мали нагоду звидіти деякі більші центри українського громадського і церковного життя. Цікаво було побачити, по 30-літній відсутності, ці власне місця, де українство, хоча може у несприятливих умовах, розвивається, чи поширює свій стан посідання, як Мюнхен і Рим, чи робить перші кроки, але великим ходом, а саме Люрд. Не одного може здивує, чому власне „Люрді, малому містечку у південній Франції, де українців мало і то в розпорошенні. Можна різно на це дивитися та одно треба пам'ятати, що Люрд із своєю Гротою став для християнського світу центром паломництва. У нас в Україні є багато місць, де після перекazу Матір Божа в чудесний спосіб охоронила народ перед нещастям. З того часу ті місця стали відпустовими для людей, що почитали і уповали на допомогу від Неї. Таким чудотворним місцем, знаним на цілий світ є Люрд, де більше 100 років тому, у небесному сяйві появилася Божа Мати, перелякaній, малій, бідній Бернадеті. Місце появи відображує нині статуя Божої Матері, а цілу вужчу околицю занимають церковні будинки. Цілий Божий рік, рік річно зїздяються паломники із цілого світа і тут просять допомоги для себе чи найближчих у Небесної Цариці. Паломників віра велика, а допомога Матері Божої видна у тих численних подяках, залишених милицях, що є свідками надприродного виздоровлення. Серед тієї маси паломників можна зустріти багато українців, що прибувають із різних поселень. Цей момент дав поштовх тамошній громаді, на чолі якої є о. В. Прийма та із допомогою о. Коґута, опікуна молоді, до закуплення наріжної площі із великим домом у віддалі 10-15 хвилин ходу від Гроти. (Диви. „Свобода" ч. 211, неділя 16-го вересня 1979). Дім потребує малого ремонту, щоб міг служити приютом для паломників. Біля нього рішено побудувати церкву в українському стилі, пляни якої чекають на затвердження. Амбіцією організаторів того діла є побудова церкви до 2-ох років, бо якраз тоді відбудеться великого значення для нашого у зв'язку зі світовим Євхаристійним Конгресом, що має відбутися тут у його 100-річчя появи Матері Божої. Кажуть, що вже нині замовлені готелі у промірі 100 км. від Люрду. Треба бути в Люрді брати участь у побожних щовечірніх походах 40-50 тисяч маси людей, слухати їх молитви, що виплівають із глибини душі, щоб зрозуміти чим є це місце для віруючого. Віримо, що побудова церкви у тім місті дасть певну часть гордости українській людині у діяспорі, що вона також там, де із цілого світу збираються люди на молитви до Почесної Діви. Радість наповнює серце, коли чуєш, серед різних мов, у вечірніх походах, гримке українське Богородице Діво. Взнесена церква у іншому, як інші стилі, буде тим притягаючим пунктом для ока чужинця. Можемо бути горді за піонерів відважного діла і бажатиймо сил до завершення його. Українська громада в діяспорі своєю жертвенністю повинна вийти їм назустріч із моральною та матеріяльною допомогою.

О. Мотиль

ВИСТАВКА КАРТИН АНАТОЛІЯ КОЛОМИЙЦЯ

Ню Йорк. — Пластове Плем'я „Перші Стежі" влаштовує тут виставку картин Анатолія Коломийця, яка відбудеться в днях від 28-го жовтня до 4-го листопада ц. р. в галерії Об'єднання Українських Мистців Америки при 136 2-га евеню. Відкриття виставки відбудеться в неділю, 28-го жовтня о год. 1-ій по полудні. Оглядати виставку можна буде кожного дня від год. 6-8; в суботи й неділі від год. 2-8 вечора.

У СВІТОВИЙ РІК...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

А особливо імпонує мені та організація тим, що вона тримається принципу надпартійности, що є найкращою запорукою правильности її виховного завдання.

Потреба Пласту для українців далекого віддалення

Для родин, що живуть далеко від українських громад, також є можливість для дитини мати контакт з українською молоддю. Діти можуть бути *пластунами далекого віддалення*. Під час шкільного року переводиться підготовка до пластування шляхом листування. Літом, на таборах, діти та юнаки знайомляться вже особисто з гуртом своїх однолітків, заводять довшу дружбу. Дружба молодих українців зі собою є важливим чинником для молоді, щоб зустрічатись і працювати з такими самими, з такого самого українського роду, з такими самими ідеями. Сьогодні дружба з товаришами й товаришками, а завтра — одруження. Це також важливий аспект користи з членства в українській молодечій організації. Без свого гурту однолітків важко пізніше буде знати українських супруг життя.

Потреба підготовки до нашого майбутнього

Для добра вашої дитини, для добра української громади й майбутнього української у діяспорі — записуйте українських дітей у віці 6-17 років до українських молодечих організацій. Запишіть в Пласт, СУМ чи ОДУМ — тільки дайте вашій дитині змогу здорово й нормально рости серед українського гурту й українських ровесників.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Нюарк, Ірвінґтон і околиці відзначили 100-ліття народження Симона Петлюри

Дня 30-го вересня ц. р. по всіх церквах-околиць — Нюарку, Ірвінґтону та Мейплвуду, Н. Дж., відправлено Панахиди по сл. п. Симонові Петлюрі, Голові Директорії і Головному Отаману Військ Української Народньої Республіки в соту річницю його народження. На Панахидах була велика кількість мирян і членів різних організацій, які прийшли до церков у своїх уніформах та з прапорами. В кожній з церков: українська православна церква Св. Тройці в Ірвінґтоні, де настоятелем є о. митрат, д-р Ю. Шумовський, українська католицька церква Св. Івана Хрестителя у Нюарку, парохом якої є о. Кучмяк, української православної церкви Святого Вознесіння у Мейплвуді, Н. Дж., парохом якої є о. І. Наконечний — були виголошені проповіді та відправлені Панахиди по сл. п. Симонові Петлюрі. В кожній із церков на стійці брали участь усі комбатантські Організації: І-ша Українська Дивізія УНА, ОБВУА, УПА, 6-ий Пост Українсько-Американських Ветеранів, Вільне Козацтво, ІІ-га Укр. Дивізія УНА і Молодечі Організації — СУМ, Пласт, ОДУМ. Було в церквах, щонайменше по 4-5 прапорів.

Ювілейна Академія з нагоди 100-ліття народження Великого Сина України — Симона Петлюри відбулася цього ж 30-го вересня ц. р. у залі Українського Народного Дому в Ірвінгтоні. На цій імпрезі були представники всіх поколінь, як старших, так і молодших. Для старших і зокрема для всіх вояків Українських Армій були визначені окремі, передні місця.

Академію відкрив коротким словом член Української Національної Ради, він же й голова Товариства Прихильників УНР на даному терені — голова Комітету п. К. Степовий, привітавши спершу священиків, комбатантів-військовиків, які були на залі, молодь і всіх присутніх. Він сказав, „що хоча ворог і вбив фізично великого провідника Української Нації — Симона Петлюру, але не забив його Духа, не забив ідеї за які боровся Симон Петлюра, не забив 22 січня — 1918-1919 років. Вона живе. Живе тут, живе й на рідній, хоч і поневоленій Батьківщині-Україні.

Розпочалася Академія могутнім Апелем, у якому взяли участь всі Комбатантські Організації: ОБВУА, І-ша Українська Дивізія УНА, УПА, Вільне Козацтво, 6-ий пост Українсько-Американських Ветеранів, ІІ-га Українська Дивізія УНА і Молодечі Організації — СУМ, ОДУМ, Пласт, з своїми організаційними прапорами. Голова всіх Комбатантських організацій Нюарку і околиці п. О. Голинський склав звіт старшому чином — майору д-ру Л. Голінатому, заявивши, що „Комбатантські Організації з честю виконають покладені на них обов'язки, і в слушний час донесуть прапори до Золотоверхого, Києва". Звіт принято з подякою. І тоді прийшла команда „Струнко!" Всі учасники Апелю повернувшись обличчям до портрета Головного Отамана Симона Петлюри, віддали йому відповідну честь і пошану.

Дуже цінне своїм змістом і побудовою слово виголосив учасник підпільного руху, член і провідний діяч ОУН — член Української Національної Ради, редактор Ярослав Гайвас. Його доповідь присутні нагородили рясними оплесками.

У мистецькій частині виступала майже сама молодь, здебільше покоління яке народилося тут, на чужині. Молоді бандуристи— Ю. Лучка, Ст. Лучка і П. Лучка, два сини і дочка п-ва Лучків, які народжені вже тут, оволодівши національним інструментом-бандурою, у народних одягах під керівництвом свого вчителя Володимира Васькова та з підсиленням голосів панів: Р. Левицького, С. Ковальчука і П. Шкварко відспівали пісні: „Гей злітали ся орли" — слова Т. Шевченка, музика М. Лисенка, „Встає хмара з-за лиману", слова Т. Шевченка, музика Ємця, „Крізь селами, дорогами", слова і музика Володимира Васькова". „Салют Симонові Петлюрі" слова Олеся і Р. Завадовича — спільну деклямацію, — яку по-мистецьки підготовила пані І. Кононів виконали члени молодечих організацій, студентки і студенти: О. Ґеньсьор і М. Юрах з СУМ-А, І. Паславська і Л. Мостова з Пласту і Л. Думич і В. Філімончук з ОДУМ-у. Скрипковий дует — „Венська соната" ч.І — Моцарта виконало молоде подружжя Синтія і Володимир Степові. Солістка п-і Раїса Дідов-Волуйчик під акомпаньямент молодого піяніста п. Івана Череути проспівала: „Мені однаково", слова Т. Шевченка, музика М. Лисенка, „Думи" слова Гаврилка, музика Я. Степового і „Чорнобривці" слова Сингаївського, музика В. Верменова. Рецитацію „Симон Петлюра" виконала Ангелина Лимаренко. З черги піяністка Таїса Богданська відіграла на фортепіяні два музичні твори „Пісня І. Куранта" Косенка і „Емпромптю ес-дур" Шуберта. На закінчення знову виступив Ансамбль бандуристів під керівництвом Володимира Васькова, який з особливим успіхом відіграв: „Марш Україна" слова Багряного, музика Г. Китастого, „Полтавський рушничок" слова Матірної, музика Середи, „Вперед, вперед" — обробка С. Ковальчука.

Академія пройшла з великим моральним успіхом. У відзначенні 100-ліття народження Головного Отамана Симона Петлюри взяли участь усі прошарки нашої спільноти, представники всіх комбатантських, світських і молодечих організацій. І як ніколи в цей день проявлено повну соборність навколо ідей і чину св. п. Симона Петлюри. Українська спільнота міст Нюарку, Ірвінгтону та околиць належно вшанувала Національного Героя.

Одним із характеристичних явищ було це, що в Академії брала участь переважаюча частина молоді, яка в більшості взяла участь у мистецькій частині і вив'язалась з неї якнайкраще. До того ж і молодь і старші (здебільша) зробила це з патріотизму і не вимагали за свою працю відповідної винагороди. Допомогли у кращому влаштуванні цієї імпрези декоратор сцени, який також намалював великий мистецький портрет сл. п. Симона Петлюри — п. Федір Луцишин, як рівнож і п-і Ів. Кононів, яка підготовила молодь до виступу. Пан Р. Маринович це все передав на своїй радіогодині.

В успішному переведені свята сприяла посилена праця Комітету, в склад якого входили: К. Степовий — голова Комітету, п-і С. Букшована — заступник голови і секретар, М. Кормило — організаційний референт В. Боднар — скарбник, Ю. Дребич — господарчий референт. Цей Комітет постав з ініціятиви товариства прихильників Української Народньої Республіки — Нюарку та Ірвінгтону, Н. Дж., та був під протекторатом місцевого Відділу УККА, головою якого є проф. М. Цяпка. Він же і брав участь у всіх засіданнях Комітету та всіма своїми діями сприяв до якнайуспішнішого переведення цієї імпрези. Свято закінчилось відспіванням українського національного гимну.

К. С.

Свято ОУН у Гартфорді

Дня 23-го вересня у Гартфорді, Конн., відбулося величаве свято вшанування 50-річчя ОУН. На це свято з'їхалися українці не тільки з Коннектикату, а й із сусідніх стейтів.

Святковий день започатковано Службою Божою за український народ. А відтак імпреза відбулася в Українському Народному Домі. Започатковуючи святкування, внесено прапори — американський, український та революційний. Знаменним було те, що революційний прапор несли колишні вояки УПА — В. Куцман, Левський і Фаль. Опісля співочий гурток „Горлиці" проспівав молитву. Свято відкрила Софія Радьо — голова відділу ОЖООЧСУ, попрохавши присутніх вшанувати хвилиною мовчанки українських націоналістів, яких уже немає між живими. Потім вона передала ведення програми свята господареві цієї імпрези П. Шагаєві. Після короткого вступного слова П. Шагай прочитав привіт від В. Мороза, а Ігор Марків передав цей привіт англійською мовою для неукраїнців.

Опісля усі спільно помолилися, а о. Мамчур поблагословив страви на бенкеті. Доповідачем був д-р М. Климишин — живий свідок і учасник дій і подій на довгому і важкому шляху ОУН. Учасники слухали прецікаву доповідь з напруженою увагою.

Посадник Гартфорду Д. Атенсон привітав ці святкування, як і також український визвольний рух.

На святі були присутні представники різних організацій і установ: Об'єднання Кол. Вояків УПА — В. Куцман, Братство Колишніх Вояків І-ої Української Дивізії — В. Саляк, 106-ий Відділ СУА — п-і О. Платош, 93-ій Відділ СУА — п-і І. Ціропайлович, Товариство за Патріярхат — В. Мерещак, Українська Народна Поміч — О. Щудлюк від Головної Управи і М. Зелес від місцевого Відділу, Українська Кредитівка — Б. Ціропайлович. Український Народний Дім — П. Титор.

Усі привіти склали: О. Щудловський від Української Народної Помочі, мґр Б. Крупа від місцевого Відділу УККА, д-р Снігурович від Відділу УККА в Ню Гейвені, В. Шулевський від Відділу УККА у Виллимантику, п. Свидоренко із Бріджпорту від визнанців РУН Віри. Написані привіти прислали: Станиця Братства І-ої Української Дивізії, Пластова Станиця, Управа Народного Дому, о. Марійчук, проф. і п. Романишини зі Стемфорду, пожертвувавши 50 долярів на фонд Визволення України.

Мистецька частина була багато і добірна, бо аж чотири пісні проспівав на прославу свята бас-баритон А. Добрянський — соліст Метрополітальної Опери в Ню Йорку. Ось ці пісні: „Народ мій є" слова Симоненка, музика С. Вожаківського; „Дивлюсь я на небо" народна пісня; „Найвище щастя" слова Сосюри, муз. Лятошинського; „Дума про Матір Україну" слова М. Рильського, музика Верикiвського. Це були незабутні хвилини душевного піднесення! Музичний супровід вправно вів усім відомий мистець-піяніст Гриньків.

В'язанку вибраних поезій на тему дня на високому мистецькому рівні виконали маестро Є. Курило та В. Курило — батько й син. І змістом поезій і способом виконання вони зворушили людей до сліз. „Горлиці" крім початкової „Молитви" додали до програми свята ще три пісні: „Гетьте думи", „Зродились ми" і „Ой, за лісочком". Свято випало вдало і величаво, як і висловлювались про це присутні.

Г. Журавель

25-річчя УЗХ в Рочестері

Український Золотий Хрест, 18-ий Відділ ім. О. Теліги в Рочестері відзначив свій срібний ювілей у суботу, 22-го вересня ц.р. величавим концертом-бенкетом. Була це дуже радісна подія для тієї так заслуженої організації, праця якої позначилась на всіх ділянках нашого життя. Тому то цю подію гідно вшанувало громадянство великого Рочестеру і взяло численну участь.

Святочний бенкет відкрила п-і Ярослава Зелез, яка є вже довголітньою головою того Відділу. Вона попросила о. архиприсвітера Василя Осташа провести молитву. Відтак цілою програмою проводила дуже вдало п-і М. Повх. Членкинь, що померли вшановано гашенням свічок на сцені, викликуючи при цьому ім'я кожної померщої. Пані Зелез у своєму короткому слові переглянула пожовклі листки протоколів із 25-річного існування Відділу, і поставила перед очі приявних багату картину праці і діяльности Відділу. І так ми довідалися, що 25 років тому невеликий гурток жінок, до яких входила Ольга Баран, Параска Кричук, Ярослава Зелез, Міра Повх і Ярослава Стецiв дав початок в існуванні Відділу. Згодом ряди Відділу зростали із кожним днем і в працю включилися нові заслужені членкині.

Основна праця Відділу концентрувалась на організуванні допомоги потребуючим в Україні як і у вільному світі. Але крім тієї важливої ділянки, Відділ розвивав широко працю над вихованням нашої молоді, влаштуванням різних імпрез, опіку над старшими громадянами тощо. Після цього вступного слова п-і Ярослави Зелез гості засіли до вечері.

Під час бенкету виступив хор молоді „Рідної Школи" під мистецьким проводом п-і Яри Кекіш, який чудово виконав низку українських пісень. Хоча хор мав дуже короткий час у підготові виступу, то вив'язався із свого завдання дуже гарно, защо публіка нагородила його теплими оплесками. Акомпаньювала п-і М. Буджяк. Із вдалою рецитацією виступила п-і Я. Кушнір, яка виконала дві поезії О. Теліги: „Усе — лише не те", і „Поворот".

З привітом виступив голова місцевого Відділу УККА інж. Роман Куціль, який зацитував на вступі вірш О. Грановського „Вона є всюди членкиня в УЗХ. Він прекрасно розвинув думку поета, нав'язавши до діяльности сьогоднішньої Ювілятки. Крім цієї доповіді виголошено ще дві інші. Пані Павлина Різник накреслила в глибоко продуманій доповіді героїчний шлях української жінки Золотого Хреста і її повсякчасну працю в допомозі державного вставання України. Д-р Марія Квітковська, промовляючи накреслила ролю і місце української жінки у нашому житті і подала цілий ряд глибоких думок із уваги на 50-річний Ювілей у ЗДХ, який відбудеться уже в короткому часі.

Після бенкету гості ще довго вели гутірки на різні наші справи і розходились додому із тим глибоким переконанням, що Відділ і надалі продовжуватиме свою всесторонню працю для добра нас усіх.

М. Величко

Вісті з Трентону

Шевченкові Роковини цього року відзначено аж трьома окремими імпрезами, які відбулися: в неділю, 25-го березня в залі парохії св. Юрія Переможця (влаштовувала парохіяльна школа під керівництвом учительки Віри Бондаренко) та в залі парохії св. Йосафата (влаштовувала парохіяльна школа під керівництвом учительки Ярослави Лапка). В обох імпрезах взяла участь нечисленна посторонняя публіка. Третя імпреза була в суботу, 19-го травня ц.р. в приміщенні Школи Українознавства при УНДомі, без участи посторонніх учасників. Його влаштовували учні цієї школи під керівництвом д-р Лариси Залеської Онишкевич.

Доповідь о. д-ра Петра Стецюка, яка відбулася у неділю, 8-го квітня ц.р. в приміщенні парохії св. Йосафата, приманила біля сотні слухачів. У довшій розповіді про працю й діяльність Блаженнішого Патріярха Йосифа в Римі, доповідач розказав зацікавленим слухачам про поточні справи, пов'язані з клопотанням Блаженнішого Патріярха довкола Української Помісної Католицької Церкви в Україні й у вільному світі, зілюструвавши свою розповідь важливими документами й листуванням Патріярха. Після доповіді розгорнулася дискусія, в якій д-р Зенон Гіль, що проводив зустріччю, подав важливі інформації про Святу Софію й її фінансові фонди, заохочуючи приявних до щедрих пожертв на „Патріярший Фонд".

Вечір церковної музики — висвітлення прозірок і фільму з України проведено в суботу, 31-го березня ц.р. в приміщенні „Громадського Клюбу" УНД-ому старанням культурно-освітнього відділу УНД-ому (мґр Іван Р. Костюк), імпрезової секції (Леся Побігушка-Сеник і Леся Татомир-Гордиська) й жіночої секції УНД-ому (Оксана Микитин). У програмі цього вечора були: доповідь про українську церковну музику й її композиторів, ілюстровано награнням на грамофонних платівках — пл. сен. ЛЧ Іван Р. Костюк, фільмові кадри зі Львова й України власної продукції показав на екрані пл. сен. Ярослав Лапка, а прозірки з України, з вирізненням історичних церковних будинків разом з поясненнями, висвітлював пл. юнак, Скоб — Всеволод Онишкевич. Пані з жіночої секції приготовили перекуску, їм допомагав продавець „гарячих напитків" Орест Сеник. Цей гарний вечір залишив по собі якнайкращі враження, а каса УНД-ому поповнилася деякою копійкою.

Львів місто радости й болю" — це наголовок театральної вистави, яку привезли зі собою наші сусіди з міста братньої любови — Філядельфії — „Українська Театральна Студія Молоді під мистецьким керівництвом Володимира Шашаровського і поставили її в залі парохії св. Йосафата, в суботу, 12-го травня ц.р. Влаштуванням цієї вистави займалися: культурно-освітній відділ УНД-му у співпраці голови імпрезової секції Лесі Побігушка-Сеник. Сама вистава, (три картини з нашого минулого) у опрацюванні й поставі Володимира Шашаровського, сценічному оформленні (світла, строї) — Романа Шведа й музичному супроводі Люди Ковтун зі співучастю співачки Юлії Шашаровської, під наглядом інспектора сцени Михайла Кострицького, принесла велике вдоволення й духову поживу для багаточисленної публіки, серед якої вирізнялася шкільна й пластова молодь. Із дійових осіб відзначилися: знаменита (виглядом і доброю дикцією) — Христина Озарків в ролі музи, Роман Кнігиницький в ролі поета, Роксоляна Чорпіта в ролі міщанки, Мотря Бойко в ролі селянки, Андрій Заяць в ролі решетника, Михайло Кострицький в ролі Палія й червоноармійця, Марко Клос в ролі Ромка. Інші, зокрема Володимир Мельник, досвідчений актор в ролі княжого воїна й „добродія що згадує", Михайло Добровольський в ролі запорожця та Мирон Касіян в ролі „людини сьогоднішнього дня" — доповнювали знамениту гру юних акторів. Музичний супровід при фортепіяні Люди Ковтун та відома зі своїх концертових виступів співачка Юлія Шашаровська в ролі „постаті в білому" — були на вершинах свого завдання. Сценічне оформлення, світляні ефекти й строї дійових осіб, за що відповідав, що раз то кращий у своїх задумах Роман Швед — давали цій виставці оцінку справжнього театру. Володимирові Шашаровському, що своєю жертвенною й невтомною працею „проти надії надіється" та промощує шляхи до відродження українського театрального мистецтва серед нашої громади.

Після вистави, від імені вдячної публіки й Управи УНД-ому подякував артистам за „євшан зілля", що вони його привезли зі собою голова культурно-освітнього Відділу мґр Іван Р. Костюк, запрошуючи гостей — акторів й учасників вистави до перекуски, яку приготовила пані з жіночої й імпрезової секції під керівництвом Оксани Микитин. Під час гостини глядачі й актори знайомились зі собою, а дехто з-посеред молоді, „знаходив свою пару". Чистий дохід з цієї імпрези призначено на потреби УНДому.

Валентина Мороза — вітала українська молодь і старше громадянство в суботу, 28-го квітня ц.р. під час маніфестації у Філядельфії, у неділю, 28-го квітня на Свято Андріївському цвинтарі в Савт Баунд Бруці, Н. Дж. та в суботу, 12-го травня ц.р. на маніфестації у Ню Йорку, куди виїздили пластуни, сумівці, одумівці, шкільна молодь та їхні батьки замовленим автобусом, про що подбав пластовий виховник і член Управи УНД-ому Микола Веремієнко.

ЮКО

„Українсько-Американський День" в Боффало

У календарці імпрез, що їх влаштовує Відділ УККА в Боффало „Українсько-Американський День" закріплює за собою щораз тривкіше місце. Можна було б відчути велику порожнечу в житті нашої громади, коли б хтось цю імпрезу з календарця усунув. „Українсько-Американський День" з рамени УККА вперше влаштовано в 1972 році за ініціятивою новообраного в тому році голови Екзекутиви Відділу УККА Василя Шарвана. Ініціятор імпрези мав можливість реалізувати свою ідею згодом уже кожного року, бо кожного року був вибираний на становище голови Екзекутиви УККА. Досі Українсько-Американські Дні відбувалися у котрусь неділю серпня. На цьогорічний „Українсько-Американський День" вибрано неділю 19-го серпня. На цей день припадало теж і релігійне свято — Спаса. Тому, що Українсько-Американські Дні відбуваються на площі під відкритим небом (звичайно на площі УПЦ св. Тройці, за виїмком попереднього 1978-го року), важливим чинником, що впливає на успіх цих імпрез, є погода. А неділя, 19-го серпня була чудовою, мимо того, що ранок був замрячений, тому й на імпрезу прийшла велика кількість учасників (понад 1,000 осіб). Зібрати велику кількість людей допомогла, оче видно, й добра реклама, а передусім повідомлення передавані через Українську Щоденну Радіопрограму Василя Шарвана. Повідомлення передавалися також і американським радіо. Були пригадки в українській і англомовній пресі.

Українсько-Американські Дні в Боффало — це загальногромадські імпрези. Беруть в них участь громадяни без різниці віровизнання і політичних переконань, старші й молодь. Не бракує між учасниками і людей неукраїнського походження. Всі Українсько-Американські Дні були пов'язані досі із важливими подіями чи видатними постатями нашого минулого. Цьогорічний „Українсько-Американський День" присвячено 100-им роковинам народження Головного Отамана Військ і Голови Директорії УНР — Симона Петлюри. Про цей саме характер імпрези свідчили: стяжки вступу, на яких видніли фотокопії з обличчям Симона Петлюри, великий портрет його — уміщений на провізоричній сцені між національними (українським і американським) прапорами і прапорами місцевих українських організацій — і перша частина офіційної програми. Доповідь про значення Петлюри для українського народу виголосив запрошений гість — ред. Іван Кедрин-Рудницький. Його доповідь заслуговує на високу оцінку під кожним оглядом. Зрештою ораторські прикмети ред. Кедрина-Рудницького є українському загалові дуже добре знані. З'ясовуючи значення Симона Петлюри, доповідач сказав приблизно так: По професії Симон Петлюра військовиком не був, він був журналістом. Однак, всупереч настанові Української Центральної Ради, яка була проти творення української мілітарної сили, Симон Петлюра вважав, що така сила Україні потрібна, і тому її створив.

При цій нагоді згадаємо, що попереднього дня — тобто в суботу, 18-го серпня — за старанням Т-ва Прихильників УНР відбулася зустріч ред. Івана Кедрина-Рудницького з громадянством, в Українському Народному Домі при 205 Мілітері. Під час зустрічі ред. Кедрин-Рудницький виголосив доповідь про деякі явища нашого громадського й політичного життя в діяспорі. Була це цікава, актуальна доповідь. Велика шкода, що заслухало її дуже мало людей. Після доповіді відбулася спільна вечеря. Але вертаймося до „Українсько-Американського Дня". Симонові Петлюрі була привсячена деклямація, що її виголосила Анна Макуха, в якої непересічні декляматорські здібності, а у неї є ті основні прикмети, що їх повинен мати добрий декляматор: бездоганна дикція і вірна інтерпретація твору.

Друга частина програми мала розваговий характер. На її зміст склалися: виступ танцювального ансамблю Осередку СУМ-А в Рочестері, під керівництвом хореографів Богдана Лика і Юрія Гайдучка, виступ актора українських театрів Володимира Довганюка з Торонто, в ролі Гриця Зозулі, виступ танцювального гуртка Осередку СУМ-А в Боффало, під керівництвом інструкторки Гані Тупицької, при музиці акордеоніста Михайла Телюка, виступ гуцульської оркестри (троїстих музик), з Боффало, під керівництвом Михайла Мочерняка.

„Українсько-Американський День" тривав від 12-ої год. по полудні до півночі. Але офіційне відкриття імпрези відбулося о год. 3-ій по полудні. Після двох національних гимнів (американського й українського) гостей привітав коротким відповідним до імпрези словом — голова Екзекутиви Відділу УККА в Боффало і рівночасно голова Комітету влаштування „Українсько-Американського Дня" Василь Шарван. Згодом він попросив о. д-ра Павла Івахова розпочати імпрезу молитвою. Кінцеву молитву (після програми) провів новий настоятель УПЦ Св. Тройці о. Богдан Сенцьо. Підготовою мистецької програми займалися інж. Христина Дзюба-Бравн і Ігор Мороз, а ведення програми спочивало в руках інж. Христини Дзюби-Бравн.

Під час цього Дня можна було почастуватися стравами й печивом, що їх приготовили: Сестрицтво св. Ольги при УПЦ, ОЖ ОЧСУ, 49-ий і 97-ий Відділи Союзу Українок. Вибранцям долі пощастило стати власниками цінних виграшів шляхом виграшу, що її спонзорував УККА. Виграшем керувала Марія Шарван. Були й інші можливості виграти цінні речі, а саме шляхом виграшів, що їх влаштували окремі організації. Місцева Рідна Школа мала свій кіоск з книжками, а крім того зорганізувала цікаві гри для дітвори. Під час цього Дня мали місце вистави: образотворчого мистецтва (зорганізував Григорій Марвін), кераміки з українською орнаментикою (зорганізували — Ярослава і Йосиф Ліберті), шкіряних мистецьких виробів (зорганізував Микола Потужний) — все те власні експонати, що їх придбали організатори імпрези. А зокрема замітним є факт, що Йосиф Ліберті, хоча неукраїнського роду, але полюбив українське мистецтво і тепер сам став працювати на полі цього мистецтва. Весь час по площі лунав голос українських пісень з платівок — скріплений голосниками, апаратурою керував Павло Василишин. В такий самий спосіб забезпечив він музику для танцювальної забави, яка відбулася у вечірніх годинах.

На руки Комітету наспіли привітальні листи або телеграми від таких осіб: Джека Кемпа (конгресмена), Джеймса Гроффіна (посадника Боффало), Едварда Рутковського (голови повіту Ірі), Кенета Бравна (шефа повітової поліції), Малейса Відіса (голови Тижня Поневолених Народів).

Влаштування Українсько-Американського Дня" у Боффало — це праця багатьох рук і багатьох осіб, бо було їх 100.

„Українсько-Американський День" не минув уваги репортерів місцевої англомовної преси і телевізії.

Михайло Лоза

ОДВУ ВРОЧИСТО...

(Закінчення зі стор. 1)

співосновником УККА в 1940 р.

Привіти

З короткими привітами виступили на Бенкеті мгр Іван Базарко, заступник президента СКВУ, який підкреслив великі заслуги ОДВУ в допомозі визвольній боротьбі в Україні та її громадсько-політичну роботу в Америці. Д-р Роман Мицик вітав ОДВУ від Проводу Українських Націоналістів, якого він є заступником голови, та від філії УНО в Торонто.

Серед численних інших привітів проф. Пап відчитав три, а саме від Блаженнішого Митрополита Мстислава Скрипника, проф. Лева Е. Добрянського, президента УККА, та проф. Августина Штефана, колишнього президента Сойму Карпатської України. Привітальні листи й телеграми надіслали теж архиєпископ Марко Гундяк, Владика Ярослав Габро,американські сенатори Л. Вайкер (Коннектикат), Р. Дол (Канзас), Е. Кеннеді (Массачусетс), Р. Швайкер (Пенсильвенія), Г. Віліямс (Ню Джерзі), Бирч Бай (Індіяна) і інші; Лідія Бурачинська (СФУЖО), І. Рожанковська (СУА), ЗУАДК, Пласт, Самопоміч, ОЖ ОЧСУ та інші.

Представники організацій

Між представниками організацій, які взяли участь в Бенкеті були: мгр Іван Базарко (СКВУ), д-р Володимир Душник (УККА), д-р Іван Флис, д-р Мирон Куропась, о. прот. Степан Біляк, Василь Оріховський і Ред. Антін Драган (УНС); Іван Олексин і Іван Смолій (УБС), о. шамб. Роберт Москаль і п-і Стефанія Вовчок („Провидіння"), д-р Ярослав Падох (НТШ), о. ігумен д-р Володимир Гавліч, ЧСВВ, інж. Євген Іваськів (Відділ УККА в Ню Йорку),д-р Роман Гуглевич („Самопоміч"),інж. Юрій Базилевський (ТУІА), Ярослав Рубель (КЛК) і Надія Світлична від Закордонного Представництва Укр. Гельсінкської Групи.

Опісля Лариса Крупа відіграла фортепіянове сольо, як частину мистецької програми.

Заключну промову виголосив д-р Богдан Гнатюк, теперішній голова ЦУ ОДВУ, який пригадав, що в минулому президентами ОДВУ були проф. Григорій Герман, проф. Олександер А. Грановський, д-р Денис Квітковський, Володимир Різник, д-р Богдан Шебунчак. Він підкреслив всебічну працю та вклад ОДВУ у визвольну боротьбу українського народу та її конструктивну ролю в українсько - американському житті, та взивав всіх до дальшої активної праці в рамках ОДВУ.

Почесні грамоти піонерам ОДВУ

При кінці Бенкету ряд піонерів-діячів ОДВУ нагороджено спеціяльними почесними грамотами, що їх вручали почесні голови ОДВУ, а саме: інж. Степан Куропась і Володимир Різник, які теж одержали ці грамоти. Грамоти отримали: Архиєпископ Марко, о. протоієрей Володимир Базилевський, п-і Павлина Різник, мгр Євген Скоцко, д-р Володимир Душник, д-р Мирон Куропась, Іван Харамбура, Мирон Леськів, Іван Різник, Василь Цимбалістий, Данило Заверуха, Йосиф Іванів, Іванна Заверуха, Т. Музичка та інші (листа неповна).

О. протоієрей Базилевський закінчив Бенкет молитвою, після чого зібрані відспівали „Не пора" та „Ще не вмерла Україна".

На цей Ювілейний Бенкет прибули гості з дальших місцевостей, наприклад з Чікаґо, Клівленду та Філядельфії, як теж з різних місцевостей стейтів Ню Йорк, Ню Джерзі, Коннектикат і стейтів Нової Англії.

Ґ. СКУПИНСЬКИЙ...

(Закінчення зі стор. 1)

майже виключно українські пісні, що їх скомпонували Володимир Івасюк та Ґ. Скупинський.

У дальшій розмові з редакторами композитор розповів, що він також займався фолкльористикою — примінюванням костюмів, музики і текстів пісень. Свої композиції він часто видавав під чужим прізвищем, інакше бо вони ніколи не була б надруковані. Свого часу він навчався у музика Мирослава Скорика, що допомогло йому здобути ще краще музичне знання. Ґ. Скупинський назвав свою музичну творчість „своєрідною українською ,фолк рок' музикою".

Він сказав, що якийсь час був спокій і до їхнього ансамблю власті не чіплялися і навіть не пробували русифікувати їхні пісні, хіба що часами з тексту вирізували куплети. Але, коли ансамбль „Смерічка" у свій репертуар включив пісню „Кедь ми пришла карта", то власті назвали її „неблагонадьожною" і його звільнено з праці. „І не так, — сказав Ґ. Скупинський, — щоб мене переслідували, але прожити не було з чого". Тому він з родиною наперед виїхав в березні цього року до Італії, перебувши там п'ять місяців у переходовому таборі, а опісля, два місяці тому прибув до ЗСА. „Мені у виїзді з України, — підкреслив Ґ. Скупинський, — допомогли мої друзі".

Під час розмови композитор, згадавши Володимира Івасюка як дуже доброго знайомого, з яким його єднав музичний світ, розповів дещо про його життя. В. Івасюк народився у Чернівцях. Ще не закінчив медичних студій, коли вже почала розходитися слава про його композиції і він, покинувши медицину, всецільо включився у музичний світ. Батько В. Івасюка був літератором і багато йому допомагав в перших його поетичних спробах. В основному, — розповідав дальше Ґ. Скупинський, — він складав пісні для ансамблю „Смерічка". Недавно ще вийшла в Ленінграді його платівка п. б. „Золотоволоска" з текстом Анатолія Дрогомирецького. Композитор пояснив, що платівки звичайно випускають в Росії, очевидно з грошовою „доплатою" — в Україні це неможливо. Згадавши про трагічну смерть В. Івасюка, — Ґ. Скупинський сказав, що сьогодні в народі кажуть, що існує російська прорежимна група, яка переслідує та нищить українських митців. Бож В. Володимир Івасюк не мав ніяких ворогів, він був добра і гарна душа і був улюбленцем всіх — і вкоротити життя йому ніхто б не хотів, — додав гість з Буковини. Закінчуючи розповідати про Володимира Івасюка Ґ. Скупинський назвав його „цінним діямантом у музиці".

Розказуючи про різні українські ансамблі Ґ. Скупинський сказав, що 50 відсотків тексту їхніх пісень, — з наказу влади, — мусять бути написані російською мовою. Однак, обидва ансамблі „Смерічка" і „Червона Рута" старались добирати тільки українські пісні з народною почвою, яка дуже сильна серед українського народу. І їм це вдавалося. У складі ансамблю „Смерічка", платівки якого приніс до редакції їхній колишній музичний керівник був: Н. Пащенко, Н. Яремчук, В. Зінкевич, А. Зборлюкова та інші, а авторами пісень: В. Івасюк, Л. Дутківський, А. Фартушняк, Ґ. Скупинський, В. Громцев, В. Бабух, О. Жуков, Р. Кудлик та інші.

Ансамбль „Смерічка" набрав широкої популярности, „бо в ньому співають пісні, яких досі не співали", — сказав Ґ. Купинський. А затрималась тут українська пісня тому, що на Буковині, — продовжував розповідати композитор, — живе народ досить відокремлено від „добросусідських впливів". Досьогодні тут відбуваються весілля за давніми традиціями і з музикою, піснями і звичаями, які були сто років тому і залюбки там співають давні народні українські пісні. Великий зворот до етносу, — сказав гість з Буковини, — є і в Литві, натомість в Росії його майже немає.

Одна з платівок ансамблю „Смерічка" розійшлася 8-мільйоновим тиражем, але коли прийшлося заплатити за неї ансамблеві, до бюра в Москві закликали Ґ. Скупинського — і вельми його... похваливши за такий незвичайний успіх, — виплатили йому особисто аж ...7 карбованців і 60 копійок.

У СССР тепер „фантастична інфляція", — сказав Ґ. Скупинський. Прожити важко. Якщо колективові не доводиться виступити на концертах, кожному з його складу виплачують біля сто карбованців місячно. За кожен виступ на концерті платять кожному виконавцеві коло 20 карбованців, але тоді не платять місячної ставки. Іноді буває і так, що вони мають змогу виступити тільки на двох концертах вмісяць. Часами зумисно зменшують їм число концертів, щоб менше заплатити. Платять їм за дорогу і готель, а прохарчовуватись вони мусять самі, а це доволі важко, бо харчі дуже дорогі.

Режимні совєтські платівки не розходяться швидко, бо й музика в них застаріла, як от, наприклад, джазова музика, що творилася у 1920 роках в Америці. Пісні режимні співають нерадо, — в дальшому розказував Ґ. Скупинський. А платівки „Смерічки" розходилися дуже швидко з багатьох причин. Одна з них — це завдяки її інності, завдяки тому, що „вона йде від серця" та що „в ній своєрідний поворот до українства, а теж, що композитори і її виконавці кермують цією музикою до глибини людини", — сказав Ґ. Скупинський.

Композитор також підкреслив важливу ролю, яку відограє радіопередача „Голосу Америки" в Україні. „Ніхто там не слухає передачі з Москви, а всі вуха повернені в ту сторону, звідкіля йде до нас „Голос Америки" — і його знаменито чути", — сказав він. Інші закордонні станції, тяжко чути, бо їхні передачі власті заглушують. Ґ. Скупинський розповів як радісно він схвилювався, коли одного дня, зовсім не очікуючи цього, почув пісні ансамблю „Смерічка", передані „Голосом Америки". „Навіть, — сказав він, усміхнувшись, — згадано про мене".

На відхідному Ґама Скупинський включив апарат з магнітофонною стрічкою, на якій були записані пісні ансамблю „Смерічка", поміж ними пісня „Любов моя", тільки з одним куплетом. Два інші — совєтські власті врізали звідсіля, бо „... не підходили", — сказав цей талановитий композитор музики легкого і своєрідно-українського жанру.

Відзначення 50-річчя подружжя п-ва Бойчуків

50-ть річчя подружнього життя п-ва Бойчуків, уродженців Стрия-Галичина, відбулось 4-го вересня ц.р. у новозбудованому готелі „Рамада" в Лейк Джордж, Н.Й. На це родинне свято сини і їхня рідня запросили своїх знайомих.

Панство Бойчуки з професії є купцями. Остап від молодих років, одержав солідний вишкіл у Центро Союзі Кооператив у Стрию. З уваги на його здібності, дирекція не вагалась передати йому керівництво мануфактурного відділу і ця, ще тоді, молода людина не завела сподівань дирекції, та в скорому часі допровадила його до великого росту.

У 1929 році відбулось вінчання п-ва Бойчуків. У тому часі п. Остап завжди відважний в купецтві, вирішив відкрити власний мануфактурний склеп у Стрию. Зчасом під його фаховим проводом — підприємство добре розвивалось. Однак недовго вони тішились своїм матеріяльним доробком, бо Друга світова війна все це знівечила.

Відтак п-во Бойчуки перебували в Кракові, а опісля при наступі совєтських військ переїхали на Захід до Німеччини. Ми мали нагоду пізнати і жити ближче з ними, а наші сини учащали з їхнім молодшим сином до школи. На протязі років спільної мандрівки, ми дружньо зблизились до себе, а їхній син Ігор поспішив нам з допомогою.

Ми знову враз із ними опинились у Філядельфії і як смільчаки, перші попробували відчиняти споживчі крамниці. Тут годиться згадати, що купці у Філядельфії, перші оснували своє станове товариство.

По році п-во Бойчуки зі синами переїхали до Клівленду, Огайо. Там також відкрили споживчо-м'ясну крамницю.

За кілька років, це є 1954 році, п-во Бойчуки переїхали до Лейк Джордж, Н.Й. відкривши там мотелярське підприємство. Тут більше наших родин поселилось, а нині нас в тому чи подібному підприємстві є коло 20 родин і всі добре живуть. Їх три сини, а саме Ігор є великої марки купець-підприємець. Зенон є знаним лікарем у Клівленді, а Орест є властителем киломарської крамниці.

У день золотого ювілею їхнього вінчання привітали своїх батьків сини та їхні родини. Сини дякували їм за виховання та з цієї нагоди подарували батькам авто марки „Кеділак" Багато подарунків, листів і квітів наспіло для Ювілятів. При столі вітали їх також Стрияни і інші запрошені гості, та бажали п-ву Бойчукам, щастя, здоров'я і багато ще років прожити у Божому благословенстві.

На закінчення хочу підкреслити, що лише добрі діти могли спромогтись на такий гарний жест для своїх улюблених батьків — за що належиться їм признання. Бажалобся, щоб цей гідний почин дітей для своїх батьків був напрямний для других.

Це є гарна і прикладна, без надто великих амбіцій родина, родина діла, а їхній батько — вартісний купець, яких рідко доводиться стрінути серед нас українців.

Іван Антоняк

Приклад гідний до наслідування!

Відбуваючи свої спізнені вакації на Флориді ми з дружиною рішили вступити і подивитись на третє, після Маямі-Голівуд та Ст. Пітерсбурґ скупчення українців, Українське Село в Апопці, 12 миль на північ від Орляндо.

В'їжджаючи до оселі, зразу видно гарну нову залю з написом: „Об'єднання українців св. Володимира" в двох мовах, поряд будується дім для священика, а відтак — група нових чистих, гарних домів обвішаних та обсаджених різними квітами, це звичайно уміння рук українських господинь. Під цю пору тут мешкає 20 родин, а кілька тепер будують і звичайно, будуть переноситись на постійне там життя. Думаю, що всім відомо, що організатором і душею цього українського поселення є фафівець реальностевого промислу, активний союзовий діяч, п. Степан Ковальчук. Його мрію про Українське Село в теплій Флориді можна вважати здійсненою! Та помимо своєї праці „на хліб щоденний" п. С. Ковальчук є активний в американських організаціях і до з них поставила за ціль — допомогу бідним та оборону прав людини! Кілька років тому на голову Комісії оборони прав людини був вибраний п. С. Ковальчук в члени: суперінтендент шкільного дистрикту, власник місцевого часопису, посадник міста Апопки та інші визначні особи з місцевої адміністрації. П. С. Ковальчук написав і оформив гарну статтю про „Свободу". Почав з американської громадянської війни, про американську конституцію та свободу, яку мають всі американці. Однак, в Европі є 50-мільйонова нація, що під цю пору бореться за свободу, а це є Україна! Тут автор навів приклади нашої боротьби, згадав про ті великі жертви, що наша батьківщина складає, згадав про наших політв'язнів, включно з В. Морозом. Його стаття закінчується закликом до американців: писати листи до президента та ОН з вимогою — звільнення всіх українських політв'язнів та дозволу вільної еміґрації!

Якийсь час п. С. Ковальчук їздив по школах і виголошував цю статтю, але потім згадана комісія рішила награди цю статтю на звукозаписувач і ввести її до програми регулярного навчання по клясах. Ось третій рік згадана стаття переходить із кляси до кляси по цілому шкільному дистриктові, в той спосіб інформуючи дітей про Україну і її боротьбу за свободу.

Цей приклад нехай буде нам всім до наслідування як успішно і без великих матеріяльних витрат можна інформувати про Україну!

М. Яременко

Українська дитяча література у Північній Америці

Енгельвуд, Кольорадо (П. С. УНФ). — У престижевому міжнародному журналі для дослідів дитячої літератури, „Федрус", появилась 16-сторінкова стаття-огляд П. Христини Винар про українську дитячу літературу. Обширна рецензія на цю працю редактора журналу „Веселка" проф. Володимира Барагури, була поміщена на сторінках „Свободи" (12.IX.ц.р.) та коротші нотатки в інших українських та англомовних періодиках.

У зв'язку з великим зацікавленням цим першим англомовним оглядом української дитячої літератури у вільному світі Дослідковий Відділ Української Наукової Фундації вирішив зробити окрему відбитку цієї статті та розіслати її безкоштовно до всіх важливіших бібліотек дитячої літератури та визначних спеціялістів у цій ділянці. До відбитки додано деякі ілюстрації та окрему обгортку. Українська Наукова Фундація висилає також безкоштовно „А рідерс гайд ту Юкрейн", короткий довідник про найважливіші англомовні праці про Україну та інші інформаційні матеріяли. Як відомо, УНФ є неприбутковою інституцією, звільненою від федерального податку, і у своїй інформаційній праці розраховує на піддержку українських установ та громадянства. Брошуру „Українська дитяча література у Північній Америці" можна набути безкоштовно, або за добровільними датками, звертаючись на адресу Української Наукової Фундації: Ukrainian Research Foundation, Inc. 6931 So. Yosemite St. Englewood, Colorado 80112 USA.

В ТРЕТЮ, НЕВИМОВНО СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ мого Найдорожчого ЧОЛОВІКА

бл. п.

МИКОЛИ ПОЛІЩУКА

буде відправлена

ПАНАХИДА

в неділю, 28 жовтня 1979 р., о год. 12-ій дня (по великій Службі Божій)

в церкві св. Володимира у Філядельфії, Па.

6729 Н. 5-та вул.

Про участь і молитви за душу Покійного просить —

ЄВДОКІЯ ПОЛІЩУК — дружина

В світлу пам'ять Незабутньої

бл. п. Христини Оленської

замість квітів зложили на Український Музей в Ню Йорку:

Аня і Богдан Бойчуки	$20.00
Оля і Мирон Гнатейки	25.00
Оля і Тарас Гунчаки	20.00
Ярослава і Мирон Гунчаки	10.00
Рена і Любослав Гуцалюки	20.00
Розалія і Ярослав Гавурі	5.00
Віра і Ярослав Кришгальські	25.00
Анна і Данило Мохи	5.00
Надія і Володимир Нагірні	10.00
Орися і Петро Саляки	10.00
Ірена Стецура	20.00
Марта і д-р Богдан Цимбалісті	20.00
Ромаі д-р Іларіон Чолгани	20.00
Разом	$210.00

Замість квітів на свіжу могилу нашого Дорогого і Незабутнього СТРИЙКА

бл. п. Інж. Володимира Мосори

на Фонд Українських Студій при Гарварді 50.00 дол. зложили —

Евгенія і Андрій РАТИЧ
Люба ЛАПИЧАК

Істинно, істинно говорю вам: хто вірує, той живе життям вічним. (Йо. 6. 47)

ПОДЯКА

У неділю, 29-го липня 1979 року, ми зазнали неймовірно болючу втрату, бо в той день відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, БРАТ, СТРИЙКО, ШВАҐЕР і КУЗИН

СВ. П.

АДРІЯН ЛАПИЧАК

і десять днів пізніше, в четвер, 9-го серпня 1979 року, відійшла у Вічність наша Найдорожча МАМЦЯ, БАБУНЯ, ПРАБАБУНЯ, ТЕЩА і ТЕТА

СВ. П.

МИХАЙЛИНА МОСОРА

Ми не всилі, в цьому безмежному і подвійному горю, висловити нашу вдячність кожному зокрема і поіменно, тому цією дорогою ми дякуємо Високопреподобним Отцям за відправлення Панахид, Богослужень і похоронних відправ, Хористам і Диригентові за спів під час Панахид, усім Промовцям від Установ, Організацій і Товариств та приватним Особам за зворушливі прощальні слова і спогади про Покійних.

Щиро дякуємо Редакторам щоденника і тижневика „Свобода" за увагу і вістки про Покійних.

Щире спасибі Родині, Друзям, Знайомим і Організаціям за численну участь у Панахидах і похоронах, за молитви, вінки, квіти, за щедрі пожертви на Богослужби і добродійні цілі, листовні і усні висловлення співчуття, як також особам, які передали згадку про Покійного не радіопрограмі Р. Мариновича.

У цих днях нашого подвійного важкого горя, ми відчули щире співчуття, незвичайну до нас близькість і приязнь — багатьох зблизька і тих, які приїхали двічі з далекої Англії, Чікаґо, Тексасу, Каліфорнії та Канади, що у великій мірі облегшили нам перенести цей болючий удар — втрату двох наших Найдорожчих Осіб.

Нехай Всевишній Господь винагородить і обдарить Всіх Вас Своїми ласками!

РОДИНА

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПЕРШЕНСТВА УКРАЇНСЬКОГО ТЕНІСОВОГО КЛЮБУ В ЧІКАҐО

У вересні цього року відбулися вже восьмі з черги гри за першенство Українського Тенісового Клюбу в Чікаго. Змагання пройшли на власних кортах при оселі „Самодопомога" в Равнд Лейку. Спонзором чаш для фіналістів, як і в попередніх роках, знову була Кредитівка „Самопоміч". Близько двадцять змагунів брали участь в групах чоловіків і сеньйорів. До фіналу в групі чоловіків дійшов Ю. Харук, перемагаючи М. Джулинського і д-р Р. Вірщук, який виелімінував О. Хринівського. Молодий, 17 річний Ю. Харук, кількакратний крайовий чемпіон УСЦАК в групі юнаків, здобув звання першуна цього турніру, перемігши у фіналі д-ра Р. Вірщука, вислідом — 6:4, 6:3. У групі сеньйорів батько нового чемпіона, д-р П. Харук, виелімінувавши в півфіналі А. Соколовського, зустрівся у фіналі з М. Ярошевичем, який у свою чергу переміг С. Борисевича.

У фінальній грі д-р П. Харук, цьогорічний крайовий першун сеньйорів, здобув перемогу 6:1, 6:3 — і таким чином був нагороджений чашею чемпіона турніру.

Олег М. Куріца

НОВІ СПОРТОВІ ВИДАННЯ

Уже закінчується друк 16-го числа журналу „Наш Спорт" — 1979 рік

У середині листопада 1979 року появиться нове, 16-те число журналу „Наш Спорт", що його видає УСВТ „Чорноморська Січ". Цей спортовий український журнал, під сучасну пору — єдиний, який виходить поза межами України. Як орган УСВТ „Ч. Січ" він і в цьому 16-му числі поміщує вичерпні дані про стан і активність спортових ланок Т-ва та зокрема Спортової Школи, що в цьому році святкувала своє 10-річчя. Основніші факти про ці ділянки подають в своїх статтях: О. Твардовський, д-р Р. Ричок в українській мові та Ю. Храневич і Дарія Твардовська в англомовній секції журналу.

Цікаву тему порушив у статті „Дещо про Український Спорт", відомий наш поет і журналіст — Ярослав Курдидик. Актуальні, дискусійні думки подав в своїй статті мгр І. Хамуляк під промовистим наголовком „Скажім собі правду".

„Вони могли б репрезентувати Україну на Олімпійських Ігрищах", висновки із осягів збірної України на цьогорічній „спартакіяді" в столиці Російської імперії — Москві. Цікаві факти з достовірних джерел подав О. Твардовський.

Цей же автор присвятив згадку св.п. інж. А. Лапичакові, довголітньому спортовому діячеві „Ч. Січі", кол. визначному спортовцеві в УСТ „Сян" Перемишль. Поміщено теж знаменне прощальне слово голови УСВТ „Ч. Січ" — М. Стебельського на похороні Покійного.

Дальше поміщено дві статті на виховні теми, листи до Редакції, хроніка „Ч. Січі", сторінки УСЦАК-Схід і ін. Англомовну секцію журналу опрацювали: Дарія Твардовська і Юрій Хранeвич. Як і попередні числа, 16-ий випуск журналу багатоілюстрований в більшості історичними світлинами, понад 30 фотографій у цьому числі, одна рідкісна з дружини копаного м'яча УСТ „Сян" Перемишль, у якій виступав св.п. Адріян Лапичак.

„Наш Спорт", як завжди є добрим засобом і пропагатором ширення спортових ідей серед нашої молоді та батьків і тому повинен знайтися у кожній свідомій родині в якій є діти. Ці, з дальших міст ЗСА, які бажають замовити це число журналу, висилаючи суму 2 доляри, що включає ціну і поштову пересилку, повинні писати на таку адресу: Our Sport, 680 Sanford Ave., Newark, N.J. 07106.

С. П-й

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

Микола Удовенко встановив світовий рекорд

Український студент майстер спорту міжнародної кляси Микола Удовенко встановив два так. зв. „всесоюзні" рекорди в ході 30 кілометрів, у якому він пройшов по доріжці стадіону „Темп" за 2:08. 16,0. Віддстань 28,068 метрів Микола подолав за дві години. Обидва висліди є вищі від офіційних рекордів світу.

ЦСКА „Септемврійсько Знаме" — „Динамо" Київ — 1:1

У других змаганнях за Кубок Европи (УЕФА), цим разом у столиці Болгарії, українські футболісти закінчили ремісовим вислідом — 1:1, і цим самим ввійшли до чергової рунди гор, у якій зустрінуть клюб „БАНІК" Острава, Чехо-Словаччина в днях 24-го жовтня і 7-го листопада ц.р. У цій зустрічі в Софії, Болгарія, якій приглядалося понад 26,000 глядачів київляни грали в такому складі: Роменський, Коньков, Бойко, Журавльов, Дем'яненко, Лозинський, Буряк, Хапсаліс, Каплун, Колотов, Бережний, Болтача, Слободян. Ведення для української дружини здобув Буряк, болгари вирівняли з карного стрілу.

„Монако" — „Шахтар" Донецьк — 2:0

Зазнавши поразки на виїзді в Монако, Франція, цей український клюб відпав від дальших гор за цей же Кубок (УЕФА). Це вже третій старт тієї дружини українських вуглекопів за цей Кубок, який закінчився для них невдачею.

„Сокіл" Київ — „Торпедо" Ґоркий — 3:3

У чергових гаківкових змаганнях „Вищої Ліги" СССР, що відбулися в Палаті спорту в столиці України при участі 6,500 глядачів, місцевий клюб „Сокіл" закінчив ремісовим вислідом з клюбом „Торпедо" з м. Ґоркий, який в показнику табелі гор після 6-ти змагань займає 9-те — на усіх 12 — місце. „Сокіл" Київ досі здобув 6 точок і займає 7-ме місце. Ґолі для „Сокола" в цій зустрічі здобули: Данько 2 і Бабашов.

(от)

Серія нових платівок українського хору св. ВМ. Варвари у Відні

Хор церкви св. ВМ. Варвари у Відні під проводом українського композитора проф. Андрія Гнатишина — це без сумніву один з найкращих українських церковних хорів. Цей хор наспівав уже багато релігійних і народних пісень в обробці свого дириґента і вони появилися на платівках у виданні фірми „Хвилі Дністра" в Клівленді (ЗСА) та М. Денисюка в Чікаго (Служба Божа), а останнім часом появилися вже чотири платівки у виданні українського відділу Радіо Ватикан в Римі під організацією невтомного працівника о. ректора Софрона Мудрого, ЧСВВ. У 1978 році появилися дві платівки: одна з релігійними псальмами і піснями, які рідко або взагалі нашими хорами не виконуються, а друга з композиціями і обрібками композитора Андрія Гнатишина з нагоди його 70-ліття. А в цьому році у вересні продовжено цю серію знову випуском двох довгограйних платівок. Одна платівка зі страсними і великопосними піснями під наголовком „Претерпівий за нас страсти", а друга світська з піснями до поезій Тараса Шевченка під наголовком „І мертвим і живим і ненародженим... посланіє" з гарним у вишитих рамках портретом Тараса Шевченка на обкладинці. На відворотній стороні кожної обкладинки є виписані тексти пісень, їх автори і солісти. На перший з тих нових платівок записані такі пісні, як „Під Хрест Твій стаю", „Хресту Твоєму", ірмос з поклонів, псалом Бортнянського „Вскую прискорбна єси, душе моя", „Чути крики", „Страдальна Мати", „Благообразний Йосиф" та „Душе моя". Крім композиції Бортнянського, це все твори і обрібки Андрія Гнатишина. Українські пісні на поезії Тараса Шевченка починаються „Заповітом". На платівці, крім хору, ще деклямує знаменитий рецитатор Олекса Боярко „Кавказ", „Бандуристе орле сизий", „Посланіє" та „Мені однаково" (у виконанні цього ж артиста вийшли касетки з Євангелією). Пісні хору це „Наш отаман Гамалія" (чоловічий хор), „Сонце заходить" з музикою Д. Роздольського, „Думи мої" в обрібці А. Гнатишина, „Розрита могила" А. Гнатишина, „Реве та стогне Дніпр широкий", обрібка Гнатишина, як також в його обрібці „На високій дуже кручі" (жіночий хор). Солістами на обох платівках є: Сільвія Отмар-Штайн, Люба й Ігор Гнатишин, Борис Ямінський, д-р Ігор Тарко і Франц Зецер. Записана в Римі Служба Божа появиться ще в цьому році в альбомі з двома довгограйними платівками, видання українського відділу Радіо Ватикан. Це видавництво під організацією о. ректора Софрона Мудрого, ЧСВВ хоче продовжити серію випусків з хором св. ВМ. Варвари у Відні. Ще біжучого року у віденському студіо запляновано наспівати дві довгограйні платівки, одну з піснями на честь Богородиці, а другу з популярними колядками. В серії тих платівок мають появитися ще пісні до святих, воскресні пісні, „Вечірня", яку композитор А. Гнатишин вже давно опрацював і інші.

Усі платівки українського хору св. ВМ.Варвари у Відні під управою проф. Андрія Гнатишина можна набути в добрих українських книгарнях і крамницях.

Світлини побіч показують обкладинки серії платівок українського хору при церкві св. БМ.Варвари у Відні під управою проф. Андрія Гнатишина, які від 1978 року появляються накладом українського відділу при Ватиканському Радіо в Римі під дирекцією о. ректора проф. д-ра Софрона Мудрого, ЧСВВ.

1. Обкладинка першої платівки нової серії з українськими народними піснями під назвою „Ой музику дуже люблю" появилася 1978 року з нагоди 70-річчя українського композитора та дириґента хору св. ВМ. Варвари у Відні проф. Андрія Гнатишина.

2. Обкладинка другої платівки показує хор із парохом церкви св. ВМ. Варвари у Відні о. шамбеляном д-ром Александром Остгайм-Дзеровичем, головою хору дир. Юрієм Плешкевичом і дириґентом проф. Андрієм Гнатишином перед іконостасом церкви св. ВМ. Варвари у Відні. Ця платівка з релігійними піснями появилася 1978 року.

3. Обкладинка третьої платівки зі серії з українськими великопосними піснями під титулом „Претерпівий за нас страсти", яка появилася у вересні 1979 р.,

4. Обкладинка четвертої платівки хору св. БМ. Варвари у Відні з продукції українського відділу при Ватиканському Радіо в Римі, на якій чуємо українські пісні на поезії Тараса Шевченка. Платівка з титулом „І мертвим і живим і ненародженим... посланіє" появилася також у вересні 1979 року.

Б. Я.

Пам'яті Василя Олійника, секретаря 387-го Відділу УНС у 5-ту річницю його смерти.

Св. п. Василь Олійник

У дні 30-го вересня 1974 року, себто п'ять років тому рознеслась сумна вістка по Виллимантику і околиці в стейті Коннектикат, що в ранніх годинах нагло помер відомий суспільно-громадський і союзовий діяч довголітній секретар 387-го Відділу і член Управи Окружного Комітету союзових Відділів стейту Коннектикат молодий ще віком — св. пам'яті Василь Олійник.

Важко було повірити тоді, що ця вістка правдива, бож Покійний ніколи не хворів, а якщо і чув себе втомленим, то не мав часу про це думати, бо весь час був занятий союзовою і громадською працею. Ще в п'ятницю, 27-го вересня, у телефонічній розмові з автором цього допису спільно вони склали плян широкозакросної організаційної кампанії нових членів у його місцевості й околиці. В зв'язку з цим у неділю, 29-го вересня він скликав нараду Відділової Управи для обговорення пляну згаданої організаційної кампанії. Підбадьорений добрим вислідом нарад, у найкращому стані здоров'я повернувся до хати на заслужений відпочинок.

Св. п. Василь Олійник не знав того, що це було його... останнє прощання з друзями. Бож у понеділок, 30-го вересня у ранніх годинах смерть скосила його молоде життя, повне ентузіязму до праці; помер на розрив серця, друг усіх — людина яка старалась кожному стати в пригоді.

Покійний осиротив дружину Ірину, три доні — найстаршу Ліду, Ольгу і Галину, та сина Бориса. 17-річну доню Галину по смерті Батька, в наслідок автомобілевого випадку спаралізувало і немає вигляду на це щоби вона повернула до нормального стану здоров'я.

Покійний Василь народився у селі Плавуча Велика біля Тернополя і там одержав початкову освіту, а відтак переїхав до Львова, щоб добути середню освіту. Коли настав час воєнної хуртовини й почалось творення Української Дивізії УНА, він негайно вступив в її ряди. І як дивізійник він брав участь у боях з відвічним ворогом України — червоною Москвою. Після закінчення війни з тисячами інших воїнів-дивізійників, які залишились при життю, попав до табору полонених у Ріміні, Італія. 1947 року дістався до Франції, де негайно вступив на університетські студії в Ліоні. Рівночасно там заанґажувався у працю діючих вже громадських установ, а головно присвятив свій вільний час студентським організаціям. У 1950 році одружився із донею старшини Петлюрівської Армії Іриною Ярмола. Відтак, 1956 року залишив Францію і завдяки спонзорові Іванові Здирці, переїхав з дружиною Іриною і донею Лідою до ЗСА, Виллимантику.

Прибувши на вільну землю Вашінгтона, він негайно поринув у вир громадської праці. Мабуть, у тому часі не було жадної організації у Виллимантику, де Покійний не вклав би цеголки своєї праці. Вступивши до місцевого Відділу УККА, став у ньому головою, а відтак залишився в Управі, де виконував різні пости, як секретар та касир. Він також організував дитячий хор при Осередку СУМА, де вчив співу і дириґував тим хором. Він рівнож став членом Батьківського Комітету Школи Українознавства та вчив дітей у тій школі. Відтак заанґажувався до праці в УНСоюзі, став секретарем 387-го Відділу, кожночасно його збагачуючи десятками нових членів. Він брав активну участь як член Управи Стейтового Комітету Відділів УНСоюзу на стейт Коннектикат. Був учасником трьох союзових конвенцій 26, 27 і 28-ої.

Покійний Василь також присвятив багато праці і труду для Українського Народного Дому, де займав різні становища. Бувши обдарований талантом красномовности, св.п. Василь був завжди головним промовцем під час різних імпрез, а головно під час річниць національних ювілейних святкувань. Він також часто промовляв з місцевої української радіостанції „Українські Мелодії", для якої на протязі довгих років приготовляв календар історичних подій.

Уже п'ять років нема між нами того, який все був готовий нести допомогу кожному ближньому. Його найбільшим бажанням було діждатись незалежности Україні. Він завжди був зрівноважений, сповнений різних ідей, що їх, на жаль, не діждався перевести в життя. Приклад того молодого українського патріота повинен нам допомогти перемогти нашу байдужість, виповнити наші серця вірою у наші сили і збудити охоту — ентузіязм до активної праці. Пам'ять про покійного Василя, тлінні останки якого спочивають на українському цвинтарі в Виллимантику, нехай назавжди залишиться між нами.

Степан Гавриш

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯ ФЕДИНА, членка УНС Відд. 312 Т-ва Просвіта в С. Плейнфілд, Н. Дж., померла 21 серпня 1978 р. на 81-му р. життя. Нар. 1897 р. в Західній Україні; членкою УНС стала 1938 р. Залишила у смутку трьох синів: Миколу, Зиновія і Володимира. Похорон відбувся 28 серпня 1978 р. на цвинтарі Мт. Олівет в Бруклині, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Юлія Шарик, секр.

АННА МИЧУДА, членка УНС Відд. 44 в Нортгемптон, померла 19 липня на 82-му р. життя. Нар. 1896 р. в Західній Україні; членкою УНС стала 1929 р. Залишила у смутку чоловіка Юрія, 3 дочки: Марію, Амелію і Ольгу, сестру Еву, 2 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 23-го липня на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Нортгамптон, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

АННА ЯРЕМА, членка УНС Відд. 372 в Плейнфілд, Н. Дж., померла 13 липня 1979 р. на 76-му р. життя. Нар. 1903 р. в м. Рогатин, Україна; членкою УНС стала 1939 р. Залишила у смутку синів Василя й Івана, дочку Юлію і 6 внуків та 6 правнуків. Похорон відбувся 16 липня на цвинтарі Гілсайд в Плейнфілд.

Вічна Їй Пам'ять!
Йосиф Ярема, секр.

ГЕЛЕН ПОПОВИЧ, членка УНС Відд. 238 ім. Евгена Коновальця в Бостоні, померла 16 липня 1979 р. на 88-му р. життя. Нар. в Україні; членкою УНС стала 1938 р. Залишила у смутку дочку Марію. Похорон відбувся 18 липня 1979 р. на цвинтарі св. Михаїла в Бостоні, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!
Анна Ремік, секр.

ІВАН НАКОНЕЧНИЙ, член УНС Відд. 254 св. Петра і Павла в Ню Брітен, Конн., помер 18 липня 1979 р. на 66-му р. життя. Нар. 1912 р. в Любешки, пов. Бібрка; членом УНС став у 1966 р. Залишив у смутку дружину Евгенію, дві дочки: Марію і Анну та сина Івана. Похорон відбувся 21 липня на цвинтарі Пресв. Діви Марії в Ню Брітен, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Романишин, секр.

ЮРІЙ ПОЛІЩУК, член УНС Відд. 231 ім. Кард. Йосифа Сліпого, помер 15-го липня 1979 р. на 60-му р. життя. Нар. 1918 р. членом УНС став у 1972 р. Залишив у смутку дружину Брігітту і дітей та двох братів з родинами в Україні. Похорон відбувся на цвинтарі свв. Петра і Павла у Віллімставн, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Микола Лялюк, секр.

АННА БАЛОН, членка УНС Відд. 292 св. Івана Хрестителя у Детройті, померла 6-го липня 1979 р. на 70-му році життя. Нар. 1908 р. в Україні; членкою УНС стала 1945 р. Залишила у смутку сина Володимира та сестри: Лену, Гелену, Етель і Палі. Похорон відбувся 10 липня на цвинтарі Голі Сепальчер в Савтфілд, Міч.

Вічна Їй Пам'ять!
С. Федик, секр.

ІВАН ЗІНЬ, член УНС Відд. 163 Т-ва Єдність у Філядельфії, Па., помер 6 липня 1979 на 63-му р. життя. Нар. 1916 р. у Філядельфії, Па.; членом УНС став 1943 р. Залишив у смутку дружину Реґіну, синів — Василя і Тому та сестри: Марію і Анастазію. Похорон відбувся 10-го липня 1979 р. на цвинтарі св. Марії у Факс Чейс, Філядельфія, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Теодор Дуда, секр.

ТЕОДОР ГРИЦАК, член УНС Відд. 107 св. Івана Хрестителя в Гаммонд, Індіяна, помер 21 травня 1979 на 82-му р. життя. Нар. 1897 р. в селі Переволоки, пов. Бучач, Зах. Україна; членом УНС став 1919 р. Залишив у смутку сина Теодора мол. з дружиною Катериною, дочку Ірину з чоловіком Йосипом, внуків і правнуку. Похорон відбувся 26 травня на цвинтарі св. Миколая в Гаммонд, Індіяна.

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Ванджула, секр.

МАРІЯ ГУПАЛО, членка УНС Відд. 204 ім. А. Гончаренка в Ню Йорку, померла 29 червня 1979 р. на 82-му р. життя. Нар. 1898 р. в Орішківцях, Бібрка, Україна; членкою УНС стала 1941 р. Залишила у смутку 2 дочки — Ольгу і Анну, брата Вілліяма, 8 внуків і 5 правнуків. Похорон відбувся 2-го липня 1979 р. на цвинтарі св. Раймонда в Бронксі, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
В. Палідвор, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 11-го ЛИСТОПАДА 1979 р.

ГАМТРАМК, Міш. Місячні збори Т-ва ім. М. Шашкевича 94 Відд., о год. 2-ій по пол. в Укр. Дем. Клюбі при 2376 Ґрилінг вул. Проситься чл. прибути. — М. Бориськевич, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 18-го ЛИСТОПАДА 1979 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори С-ва Пресв. Богородиці 36-ий Відд., о год. 1:30 по пол. в кафетерії школи св. Йосафата при 940 Рідж Ровд Іст. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — Стелла Гошовська, Марія Ковальчук, Параска Демянів.